

Трябва стратегия
за иновациите
в министерството
на Даниел Лорер

Стр. 9

За първи път
трансплантираха
сърце от прасе
на човек

Стр. 15

Музеите
настояват
за адекватно
финансиране

Стр. 13

ДУМА®

ЛЕВИЯТ
ВЕСТНИК

Колосът
Асен
Златаров

Стр. 11

■ СРЯДА ■ 12 ЯНУАРИ ■ 2022 ГОДИНА/31 ■ БРОЙ 7 (8849)

50 см.

www.duma.bg

НЯКОЛКО ДУМИ

Къде са парите?

Деси ВЕЛЕВА

Къде отидоха парите на София, с които кметът Йорданка Фандъкова обича да се хвали? През последните години слушаме ту за рекордни бюджети, ту за рекордна събираемост, ту за издигането на София в различни класации и мега успешното управление на най-големия град. И какъв е сега резултатът от супер постиженията на ГЕРБ през десетилетието на управление на столицата?

Плодът на усърдността им се оказва ултиматумът, който поставиха вчера пред правителството - или дава солидна сума за спасяването на градския транспорт на града, или рейсове се разреждат драстично, а шофьорите им излизат на улицата. (Стр. 4)

Фандъкова дори не събра смелост сама да изложи просбата си към държавата, а прати общински съветници да отправят заплахи към новия кабинет. Държавата, помощта на държавата, ресурсите на държавата бяха ключовите реплики на сподвижниците на кметицата, които години наред не се сетиха да искат промяна в дела на субсидията на централната власт към сектора. Сега обаче тя се оказва належаща, спешна и истерично търсена на фона на мъчително бавните реформи в градския транспорт. Защото за тях рядко се говори, с половин уста и повече с обещания, отколкото с действия.

Е, сега като закъса рейсът, дойде времето за разплата. Но сметката трябва да я платите вие, г-жо Фандъкова.

Почина
шефът
на ЕП
Сасоли

Стр. 7

АКЦЕНТ

Отхвърлиха по-скъпите мобилни услуги

Съдът е отхвърлил жалбата на мобилните оператори срещу заповедта да не индексират таксите. Това е малка победа, заяви вицепремиерът Корнелия Нинова.

Стр. 5

Компенсации за ощетените пенсии - през февруари

Ще изпълним обещанието си хората да не
получат по-малко средства, заяви Корнелия Нинова

Всички ошетенени ще получат през февруари закупена компенсация за намалените си пенсии през януари, обеща управителят на НОИ Ивайло Иванов. Това ще струва на бюджета около 17 млн. лв. на месец. Около

половината пенсионери или 1 068 000 души са получили по-нисък доход през януари в сравнение с 2021 г. При тях намалената от 120 лв. на 60 лв. КОВИД-добавка не е била компенсирана чрез актуализация-

та на пенсиите.

Ще изпълним обещанието си пенсионерите да не получат по-малко средства, заяви Корнелия Нинова. По думите ѝ парите ги има и са преведени на НОИ. Другата седмица ще бъде

гласувано допълнение към закона за бюджета, което ще направи възможно компенсиране на всички, които са получили по-ниски пенсии през януари, уточни Нинова.

Стр. 4

В КАДЪР

СНИМКА БГНЕС

Животът в Казахстан продължава с ново правителство, а до дни се очаква да започне изтегляне на чуждестранните военни части, обяви президентът Токаев

Стр. 7

EUR: 1.95583 GBP: 2.34301 USD: 1.72533 CHF: 1.86234

София
максимални
СНЯГ

5°C

Калина Константинова ще замества премиера

Участниците в КСНС са под карантина, след като шефът на парламента даде положителен тест за КОВИД-19

Вицепремиерът по ефективното управление Калина Константинова ще замества премиера Кирил Петков на присъствените ангажменти в страната, докато той се намира под карантина, съобщиха от пресцентъра на МС. Министър-председателят ще изпълнява задълженията си дистанционно и е в постоянна връзка с членовете на правителството. Отлага се посещението на Петков в Скопие на 18 януари, където трябваше да представи на новия македонски премиер Димитър Ковачевски плана си как да се отблокират преговорите между България и Северна Македония. Петков и част от екипа му са

под карантина. Вчера се стигна до масово изолиране на първите в държавата, след като председателят на Народното събрание Никола Минчев даде положителен тест за коронавирусна инфекция след близо 6-часовото заседание на КСНС.

Президентът Румен Радев и екипът му, премиерът Кирил Петков, шефката на кабинета му Лена Бориславова, министрите на вътрешните работи, на финансите и на отбраната Бойко Рашков, Асен Василев и Стефан Янев, председателят на ПГ на ГЕРБ Десислава Атанасова обявиха публично в медиите, че сами се поставят под карантина. Всички, които са участвали

на срещата при държавния глава, са се изолирали, обяви главният държавен здравен инспектор доц. Ангел Кунчев. По думите му всеки ще е под различна карантина.

Зам.-председателят на парламента Кристиан Вигенин събщи, че той не подлежи на задължително карантиниране, тъй като е боледувал от коронавирус по-малко от 3 месеца преди контакта със заразен. "Тестът ми за КОВИД-19 е отрицателен. Във връзка с това възнамерявам да продължа да изпълнявам задълженията си, като ще следя ежедневно здравния си статус", написа Вигенин в социалните мрежи. По-късно той е получил обаждане от

Столичната РЗИ, че няма да бъде поставен под карантина.

Лидерът на "Възраждане" Костадин Костадинов заяви, че не разбира защо трябва да бъде в изолация. "Не виждам основание за карантиниране. Доколкото знам всички са имунизирани. Самият президент преди няколко дни си сложи трета доза от ваксината. Самият Минчев беше изключително коректен и през цялото време беше с маска", посочи Костадинов и призна, че той е бил без предпазно средство по време на разговорите. Той все пак каза, че ако РЗИ му наложи 10-дневна карантина, той ще бъде принуден да я спазва.

Працат по купката на КОВИД-тестове на КПКОНПИ, намаляват карантината

Министърът на здравеопазването проф. Асена Сербезова е прекратила процедурата по закупуване на бързи антигенни тестове за учениците. Поканата за осигуряване на 12 500 000 щадящи теста беше публикувана на 30 декември 2021 г. Спирането на процедурата е заради проверка на "Вътрешен одит", направена по искане на министър Сербезова. От нея е станало ясно, че има пропуски при организацията на процедурата, а документите ще бъдат пратени на Антикорупционната комисия (КПКОНПИ). До края на седмицата ще бъде пусната нова покана за закупуване на тестове.

По-рано през деня стана ясно, че здравните власти засега не обсъждат промяна на мерките в страната заради повишената заболяемост от коронавирус. Всеки ден ще се прави комплексна оценка на базата данни в Националната информационна система, които включват математическо моделиране и опит за прогнозиране на протичане на вълната. Критериите за промяна на мерките ще са заестостта на леглата, продължителността на

СНИМКА МИХАЕЛА КАТЕРИНСКА

На среща във ВМА бе обсъдена натовареността на болниците предвид заразата. Здравните власти се опасяват, че ще има ново покачване на случаи с КОВИД

заестостта им, наличността на медицински персонал, заболяемостта му, натовареността на интензивните легла и на Центъра за спешна

медицинска помощ.

Вчера бе издадена заповед за намаляване на задължителната изолация на болните от 14 на 10 дни, счи-

тано от датата на потвърдителното лабораторно изследване. Всички близки контактни ще подлежат на 7-дневна карантина вместо на 10-

дневна. РЗИ може да отмени карантина на контактен, ако той има бустерна доза ваксина и отрицателен резултат от PCR изследване.

България отново е осъдена заради подслушване

България отново е осъдена от Европейския съд по правата на човека заради нарушения, свързани с използването на специални разузнавателни средства и данни от мобилните оператори. Решението на ЕСПЧ е по жалбата на адвокатите Михаил Екимджиев и

Александър Кашъмов, както и на двете неправителствени организации, от които са част двамата юристи - Асоциация за европейски интеграция и права на човека и Фондация "Програма достъп до информация". В жалбата си те твърдят, че в България комуникаци-

ята на всеки може да бъде прихваната, а със събраната информация може да се злоупотребява.

Според съда е нарушено правото на зачитане на личния и семейния живот, гарантирано от конвенцията за правата на човека - веднъж чрез самата система

на специалните разузнавателни средства и втори път със съхранението и употребата на данните, събрани със специални разузнавателни средства. Решението на Страсбург потвърждава системните, структурни проблеми със СРС, които има България.

Дебатът за приемането на зеления сертификат за влизане в Народното събрание бе необосновано дълъг

Проф. Георги Михайлов
за безкрайните спорове
как да се влиза в парламента

Нинова ще се кандидатира за председател на БСП

Корнелия Нинова отново ще се кандидатира за председател на БСП, стана ясно от нейна изява по БНР. На въпрос дали ще се включи в надпреварата за поста тя потвърди. "Вероятно да. Така е честно. Ключовият въпрос е да има пряк избор. Оттам нататък всички кандидати да се явят и каквото решат членовете на БСП", заяви Нинова. Тя подчерта, че съвместяването на партийните и държавните ангажменти не е непосилно. Нинова отхвърли критиките, че не може да съвместява двата поста - партийен лидер и вицепремиер, като обяви, че в Европа има случаи партийни лидери да са премиери, какъвто е бил и Сергей Станишев.

На 22 януари в НДК присъствено трябва да заседава Конгресът на партията, чиито членове трябва да констатира оставката на Нинова. Допускът ще бъде със зелени сертификати. След това трябва да започне процедура по нов пряк избор на лидер. "Желанието на БСП за промяна трябва да стане факт. Ние вътрешните проблеми ще си ги решим", отсече Нинова. Единственият друг кандидат, заявил готовност да участва в прекия избор, е народният представител Крум Зарков.

"Обявената статистика за населението на България е стряскаща. Безумно много документи, стратегии и методики са написани през годините, но лошото е, че са останали на хартия", заяви Нинова и призова за конкретни мерки по решаването на въпроса. "Извеждам демографската криза като надпартиен и дори надправителствен проблем, защото, ако сега сложим началото на реални стъпки, това трябва да продължи и след този мандат на парламента и правителството. Не може след смяната на всяко правителство да се започва наново. Това е въпрос на национална и държавническа отговорност", коментира тя.

150 души от община Троян ще получават безплатен обяд

Донка Михайлова прикани депутатите от района да действат единно в решаването на проблемите в област Ловеч

Сто и петдесет граждани на община Троян, които живеят в крайна бедност, ще получават безплатен обяд още 248 дни през 2022 г., съобщи кметът Донка Михайлова. Менюто включва супа, основно ястие и веднъж седмично - десерт. Социалната услуга е по силата на договор, който общината е подписала с Фонд "Социална закрила". Всеки ден община Троян осигурява топла храна и медико-социални грижи на 809 жители на населените места, които живеят в затруднение.

Кметът на Троян Донка Михайлова иницира среща с народните представители от Ловешкия изборителен район. На мястото се отзоваха Вяра Емилова от "БСП за България", Искрен Арабаджиев от "Про-дължаваме промяната", Станислав Анастасов от ДПС и Любомир Каримански от ИТН. Николай Нанков от ГЕРБ е болен, но е изпратил писмо, в което изразява готовност за подкрепа. Четиримата депутати са поели ангажмент да решат проблема с целогодишното преминаване през Троян-

ския проход, осигуряване на финансиране за изграждането на Многофункционалната спортна зала и на улица "Стара планина" в Орешак, както и за довършването на алтернативното трасе на републикански път II 35 в чертите на града. "Много приятно е усещането, че хора с различни партийни и професионални разбирания могат да мислят в една посока за развитието на общината и на Ловешка област. Добро начало в първите дни на новата година", написа Михайлова в социалната мрежа.

Пълен консенсус по позицията ни за РСММакедония

София не посочи срок за приемането на Скопие в ЕС, иска реални резултати при преговорите

СНИМКА БГНЕС

След 6-часово заседание свиканият от президента Консултативен съвет по национална сигурност (КСНС) прие единодушна позиция относно преговорите на Северна Македония и Албания за членство в ЕС. Общото решение бе обявено от държавния глава Румен Радев в присъствието на всички, които

участваха в дискусиата. Правителството ще продължи да изпълнява рамковата позиция за Северна Македония от 2019 г., която е изпълнена с червени линии, и няма да обвързва напредъка на Скопие към ЕС със срокове, а с постигането на реални резултати, реши КСНС.

България ще следи за изпълнението

на Договора за добросъседство между двете страни от 2017 г., тъй като през последните 4 г. Скопие не следва договореностите. Правителството трябва да подготви план за действие за постигане на напредък във всички области на двустранните отношения, между двете страни ще бъдат създадени и работни групи. КСНС отправи предложения към изпълнителната и законодателната власт, като първото е да изпълнява националната позиция спрямо изискванията на договора от 2017 г., рамковата позиция от 2019 г. и декларацията на 44 НС.

Съгласие за начало на преговори за влизане в ЕС властта може да даде само след постигане на реални резултати. Управляващите трябва да предприемат мерки за изграждане на Коридор №8 като магистрала, жп линия, енергийна и дигитална свързаност съвместно с РСМ и Албания. Друго от предложенията предвижда структуриран диалог между парламентарни комитети и групи за приятелство между парламенти в София и Скопие.

"Преди 30 г., на 15.01.1992 г., България първа в света призна днешна Република Северна Македония като новосъздадена независима държава. България ни-

кога не е отричала и не отрича правото на гражданите на РСМ да се самоопределят на база на собствено самосъзнание, както и да ползват своите езици според конституцията на своята държава. В същото време България държи на пълното равнопоставяне на македонските българи с останалите части от народи на РСМ, изрично изписани в тяхната конституция. Десетилетната политика на дискриминация на македонските българи, 120 000 от които са и български граждани, а с това и граждани на ЕС, в последно време ескалира в открити публични атаки срещу граждани, декларирали българския си произход", заяви президентът Радев. Той отбеляза, че решаването на отворените политически въпроси ще ускори значително напредъка във всички останали области.

КСНС препотвърди позицията на България за присъединяването на Република Северна Македония, която приехме в 44-то Народно събрание, изрази задоволство председателката на БСП Корнелия Нинова. В социалните мрежи тя припомни, че темата е била една от червените линии в преговорите за съставяне на правителство. "Тогава някои ни обвиниха, че така затрудняваме създаването на коалицията. Ние не отстъпихме. В споразумението записахме, че няма да променим вече приетата от парламента позиция. Решението на КСНС е достойна защита на българския национален интерес", смята Нинова. Има теми, по които можем да постигаме единодействие между институциите и консенсус между партиите, категоричен бе и зам.-председателят на НС Кристиан Вигенин, който представляваше левицата на Съвета.

ГЕРБ вчера дадоха брифинг, на който Бойко Борисов определи КСНС като ненужен. Той се възмути, че премиерът не бил дал изявление, и обвини президента, че "иска да прехвърли всичко на нищо неподозиращия премиер".

По-рано номинираният за нов министър-председател на Северна Македония Димитър Ковачевски изрази надежда, че ще изгради конкретни и приятелски отношения с колегата си Кирил Петков.

Ощетените пенсионери ще бъдат компенсирани през февруари

Над 1 милион души са получили по-нисък доход през януари, съобщи шефът на НОИ Ивайло Иванов

Всички ошетен лица ще получат закуп компенсация за намалените си пенсии през януари и февруари, обеща управителят на НОИ Ивайло Иванов при изслушването си пред парламентарната социална комисия по повод проблема с преизчислението на пенсиите. По думите му това ще струва на бюджета около 17 млн. лв. на месец.

Иванов пое ангажимент НОИ да изпише всичките си изчисления, така че хората да нямат усещането, че пенсията им е по-малка. Въпреки това, на практика възрастните ще имат различен размер на пенсионния си доход през януари, през февруари и през март, така че е много вероятно да се объркат в изчисленията, предупреди Иванов. Около половината пенсионери или 1 068 000 души са получили по-нисък доход през януари 2022 г. в сравнение с декември 2021 г., призна шефът на

СНИМКА БГНЕС

Социалната комисия в НС изслуша шефа на НОИ Ивайло Иванов за актуализацията на пенсиите

НОИ. При тях намалената от 120 лв. на 60 лв. КОВИД-добавка не е била компенсирана чрез актуализацията на пенсиите, която влезе в сила от 25 декември 2021 г.

За голяма част от ошетените разликата в дохода била минимална. Например, при 109 000 пенсионери, вземащи пенсия при непълнен стаж, увеличението на пенсията е 59,50 лв., тоест с 50 стотинки по-ниско от необходимите 60 лв. без КОВИД-добавката за изравняване на дохода през декември и януари. При друга част от хората обаче разликата е значителна. Получаващите социална пенсия за старост през декември с добавката от 120 лв. са получили 268,71 лв., а през януари -230 лв., тоест намалението е от около 38 лв.

Финансовият ресурс за компенсиране на пенсиите е наличен, успокои преди дни вицепремиерът и министър на финансите Асен Василев. Той съобщи, че парите са заложили в проекторамката на бюджета за тази година. И Василев подчерта, че в НОИ има изработен механизъм как всички пенсионери да бъдат компенсирани така, че да няма понижение на общия доход.

Работна група с участието на експерти от Министерството на труда и социалната политика, Министерството на финансите и НОИ подготви механизъм за компенсиране на всички пенсионери, чиято преизчислена пенсия заедно с добавката от 60 лв. формират по-ниска сума спрямо получаваната от тях до края на 2021 г., обяви социалният министър Георги Гьокков.

КНСБ пак настоява за минимална заплата от 730 лева

КНСБ поиска минималната заплата през тази година да бъде 730 лева вместо анонсираните от финансовото министерство 710 лева. Президентът на конфедерацията Пламен Димитров участва в дискуссионен форум на тема "Достойна минимална работна заплата за ограничаване на евтиния труд" и оповести, че над 870 000 души в България получават възнаграждение колкото минималната заплата или близко до нея. Според него само в Албания и Черна гора тя е по-ниска от тази у нас. В Северна Македония минималното възнаграждение е с 20% по-високо от това в България.

По данни на КНСБ хората с най-ниско възнаграждение у нас са изгубили покупателната си способност през 2021 г. за първи път през последното десетилетие. Данните сочат, че с минимална заплата те могат да си купят едва 46 кг сирене, в Румъния - 62 кг, а в Германия - 131 килограма.

От синдиката са категорични, че няма доказателства, че увеличението на минималната заплата намалява заетостта на нискоквалифицираните работници. Според експертите всъщност е точно обратното - в годините, в които тя расте и става по-голям процент от средната, заетостта на нискоквалифицираните служители се увеличава.

Очакванията на синдиката са официалната инфлация за декември миналата година да достигне 8% на годишна база в сравнение с последния месец на 2020 г.

Фандъкова чака 228 млн. лева от държавата за градския транспорт

Деси ВЕЛЕВА

Столичната община очаква държавата да й предостави 228 млн. лева за спасяването на градския транспорт на София. 178 млн. лева от тази сума трябва да е държавната субсидия за тази година, а останалите са за покриване на загубите на трите транспортни общински дружества за 2021 г., смятат хората на кмета Йорданка Фандъкова. Исканията бяха представени от общинския съветник на ГЕРБ Зафир Закров, колежката му от групата на партията и синдикален лидер в КНСБ Екатерина Йорданова, от председателя на комисията по транспорт в СОС Карлос Контре-ра (ВМРО) и Иван Кирилов от КТ "Подкрепа". И четиримата описаха тежкото финансово състояние на градския транспорт на София, като отказаха да поемат отговорност за него. Според съветниците кризата се дължи само на пандемията и високите цени на енергията, проблемите не зависели от институциите. Затова управляващи-

те в общината поставиха ултиматум на държавата и дадоха конкретни разчети, според които до преди две години транспортните дружества не са имали проблеми с приходите си. От общината увериха, че транспортът се реформира и оптимизира, но не дадоха конкретни примери какво точно са направили досега.

От общината се оплакаха и от размера на досегашното държавно субсидиране на транспорта, което било едва едно към пет спрямо общинския дял и така централната власт дала 30 млн. лева за сектора, а общината - останалите 150 млн. лева.

На брифинга бяха отправени две заплахи, ако не се отпусне държавна помощ. Съветниците предупредиха, че може да разредят автобуси, тролеи и метро, а синдикатите - че ще изкарат служителите на улицата. Не стана ясна обаче точната причина за готвения протест в този момент, тъй като във всички доклади на съветници от ГЕРБ досега категорично е записано, че първо се дават заплати на работещите и неизплатени суми няма.

Обилен снеговалеж остави без ток населени места във Врачанско

Обилен снеговалеж остави без ток общините Враца, Мездра и Криводол. Най-критична е ситуацията в село Згориград, където елзахранването е спряло още през нощта срещу вторник. Населеното място се захранва с планински далекопровод, който не се поддържа добре, и

това е причина за честите аварии и прекъсвания, твърдят потърпевшите.

Силен вятър със скорост около 70 км/ч в Русе изкорени няколко дървета. Едно от тях падна върху оградата на сградата на РЗИ и повреди покрива. Друго се строполи в градинката на голям

жилищен комплекс, в двора на църквата "Св. Георги" и на ул. "Плиска", по която върви градски транспорт. Клоните му се оплели в жиците и транспортът е блокирал за няколко часа. За щастие по това време наоколо не е имало хора. Няма нанесени щети, а екипи на ко-

муналните служби разчисти-ха бързо стволите.

Корабоплаването по река Дунав е затруднено. Пристанищните власти временно спряха работата на товарните кранове. Има и щормово предупреждение към капитаните на кораби в българския участък. Част от плавателни-

те съдове изчакват на котва в средата на реката. Не работят и пристанищните кранове заради силните пориви на вятъра. Забранено е навлизането на кораби в лиманите. Най-голямото пристанище в българския участък на Дунав продължава разтоварването само с наземна техника.

Съдът отпраща „Теленор“ за по-високи такси

Решението на магистратите е малка победа, заяви вицепремиерът Нинова

Евгени ГАВРИЛОВ

Софийският административен съд е отхвърлил на първа инстанция жалбата на един от мобилните оператори у нас „Теленор“ срещу заповедта на министъра на икономиката и индустрията, с която се ограничава поскъпването на мобилните услуги. Това съобщиха вицепремиерът и министър на икономиката и индустрията Корнелия Нинова. Тя определи решението на съда като малка победа. „Теленор България“ е обжалва решението на властите за забрана на двегодишната индексация на цените.

В жалбата си до съда „Теленор България“ се е мотивирал с твърдението, че индексването на цените по договорите с потребителите не представлява особено важен обществен интерес. „Бихме искали да им кажем, че в момента повишаването на цените и натискът върху живота на хората е въпрос от най-висок обществен интерес за нас и съдът е признал тези наши мотиви, произнесъл се е по този въпрос със следното определение: „Оставя без уважение жалбата на „Теленор България“ за отмяна изцяло на предварителното изпълнение на заповедта на Министерството на икономиката и индустрията“, заяви Нинова.

Съдебното решение обаче не е окончателно и може да бъде обжалвано в седемдневен срок. Същевременно Нинова призова мобилните оператори да не увеличават цените, докато текат

делата срещу заповедта на министерството, защото подобно увеличение би било незаконно.

„Не пращайте на хората тези SMS-и, това е подвеждаща информация, не можете да вдигате цените, докато тече съдебният процес“, обърна се Нинова

СНИМКА МИХАЕЛА КАТЕРИНСКА

Вицепремиерът и министър на икономиката и индустрията Корнелия Нинова призова мобилните оператори да не увеличават цените, докато текат делата срещу заповедта на министерството, защото подобно увеличение би било незаконно.

към мобилните оператори. „Дори да се обжалва определението на съда, ние ще продължим същата политика, защитата на потребителите става цел номер едно на екипа на Министерството на икономиката и индустрията“, категорична бе Нинова.

Запитана дали е водила разговори с представители на мобилните оператори, Нинова заяви, че такава кореспонденция е имало, както изискват законът и подзаконовите нормативни актове.

„Получихме писмено становище от тях, то е отчетено. Съдът отхвърли мотивите им като несъстоятелни“, каза още тя. На въпрос какво биха могли да правят потребителите, ако техният оператор все пак повиши цените, вицепремиерът заяви, че може да съдят компанията по частен път, а могат и да сигнализират Комисията за защита на потребителите (КЗП), „може да помогнем да се водят и колективни искове“.

Един от големите проблеми при потребителските спорове според Нинова е, че хората нямат възможност да си търсят права по съдебен път. „Хората нямат възможност сами да си водят делата, да си намерят адвокат - особено в малките населени места, да си платят разностите по делото, да пътуват до София“, подчерта вицепремиерът. По думите ѝ една жалба в комисията може да помогне за намиране на решение. Санкциите при неспазване на закона предвиждат глоба до 30 хил. лева и оспорване по съдебен ред на действията.

Както е известно, броени дни преди Коледните празници мобилните оператори съобщиха почти едновременно, че ще индексират месечните такси за всички свои услуги - тв, интернет, мобилна телефония и съответните пакети, и за всички потребители (фирми и домакинства) спрямо инфлацията през последните две години. Те се позоваха на растящите цени в България и увеличениите си разходи заради по-високото потребление на мрежата през последните две години. Очакванията на А1 бяха цените да се вдигнат с общо 4,1%, сборът от средногодишния индекс на потребителските цени през 2020 и 2021 г. От „Теленор“ съобщиха за около 5% ръст на сметките.

От третия голям телеком - БТК, не бяха обявили конкретни планове, но впоследствие отговориха, че също планират индексация на сметките на потребителите. Министърът на икономиката и Комисията за защита на потребителите реагираха веднага и обявиха, че ще забранят на операторите да вдигнат цените по този начин - използвайки инфлацията за две години, тъй като увеличението ще е двойно. Това според комисията е нелоялна практика.

Над 40% от производството ни на ток е от ядрена енергия

41% от производството на електричество в България през 2020 г. са ядрена енергия, показват данни на Евростат. През 2020 г. 13 страни членки на ЕС, произвеждащи атомна електроенергия, са генерирали 683 512 гига-вата електроенергия от ядрени мощности. Това се равнява на почти 25 процента от общото производство на електричество в ЕС, отчита Евростат.

Най-големият производител на ядрена енергия в ЕС е била Франция - 52% от общото производство в ЕС, следвана от Германия, Испания - също 9%, и Швеция - 7%. Тези четири страни произвеждат повече от три четвърти от общото количество електроенергия, генерирано от атомни централи в ЕС. В началото на 2020 г.

13 страни членки на ЕС, произвеждащи ядрена електроенергия, са имали общо 109 действащи реактора. В течение на 2020 г. три ядрени реактора временно са спрели работата - два във Франция и един в Швеция. Въпреки това Франция продължава да е страната в ЕС, която разчита най-много на ядрена електроенергия с дял от 67 на сто от общата електроенергия, генерирана през 2020 г.

В Словакия над половината електроенергия се генерира от ядрени централи - 54%. След нея се нареждат Унгария - 46%, България - 41%, Белгия - 39%, Словения - 38%, Чехия - 37%, Финландия - 34%, Швеция - 30%, Испания - 22%, Румъния - 21%, Германия - 11% и Нидерландия - 3%.

Сметната палата ще проверява ББР и „Автомагистрали“

Българската банка за развитие (ББР), държавно дружество „Автомагистрали“ ЕАД и „Столичен автотранспорт“ ЕАД са сред дружествата, на които Сметната палата ще направи през тази година извънредни одити, съобщиха от институцията. През 2022 г. Сметната палата ще извърши 335 одита според приетата си Програма за одитната дейност за 2022

г. От тях 285 са финансовите одити на годишните финансови отчети на бюджетните организации и общини. Специфичните одити са 11 и сред тях, освен задължителните по Закона за Сметната палата, са предвидени одити на търговски дружества и държавните предприятия, чиято дейност е от голям обществен интерес.

София изпревари Виена по поскъпване на имотите

Имотите в София поскъпват по-бързо от тези във Виена, Мюнхен и Женева, показват данни на международна консултантска компания на пазара на имоти. За година цените на жилищата в София са нараснали с 11,9%. С това столицата ни изпреварва не само Виена, която е един от най-добрите градове за живот в света, но и градове като Хамбург и Берлин.

В 57 от изследваните 150 града по света има ръст на цените на жилищата с повече от 10%.

Канадският град Халифакс е начело на класацията с повишение на цените от 30,8%. След него са Измир (Турция) и Сеул

(Южна Корея), където има ръст от 30%. Американският град Финикс и руската столица Москва допълват топ 5, като за

година поскъпването на имотите в тях е съответно с 29% и 28%. На следващите места са канадският Хамилтън и Сан Диего (САЩ), съответно на шеста и седма позиция, следвани от Санкт Петербург, най-големият град в Турция Истанбул и канадската столица Отава. При всички тях, както и в турската столица Анкара и щатския Сиатъл ръстът на цените е над 25%. В 19 от градовете по света жилищата са повишили стойността си с над 20%, докато в цели 39 от тях повишението надхвърля 15%.

Иван Иванов ще работи за намаляване на ДДС за малката потребителска кошница

Прозрачността ще е основният принцип в дейността на земеделския министър

Министърът на земеделието Иван Иванов ще работи за намаляване на ДДС за т.нар. малка потребителска кошница. Това стана ясно вчера от думите на министъра. Прозрачността ще е основният принцип на работа на МЗХ, заяви той.

До края на месеца ще има виртуални приемни за граждани и производители. Ще имаме редовно срещи, ще дискутираме проблемите в сектора, каза Иванов. Министърът е възложил на външен изпълнител анализ за структурата и работата на ведомството. Министерството ще проведе и информационна кампания за земеделските производители.

България не подлежи на санкции заради забавянето на Националния стратегически план за земеделие. Освен нас, още 8 страни не са готови със своите. Към момента провеждаме срещи с браншовите организации, за да изчистим неяснотите, обяви министърът.

Агенцията по горите, БАБХ и сертифициращата

агенция излизат от състава на земеделското министерство, но фонд "Земеделие" остава, обяви още Иванов. Структурните промени бяха обсъждани още при коалиционните преговори и залегнаха в споразумението. Сертифициращата агенция отива "под шапката" на финансовото министерство, а до шест месеца БАБХ и ИАГ ще преминат под ръководството на Министерския съвет.

По време на пресконференцията ресорният министър представи своите заместници - Атанас Добрев, Момчил Неков, Стефан Бурджев и Иван Христанов.

Добрев ще наблюдава работата на Главна дирекция "Земеделие", "Напоителни системи", Държавните горски предприятия и Изпълнителната агенция по рибарство и аквакултури.

Момчил Неков е бивш член на земеделската комисия към Европейския парламент, а сега влиза в ролята на председател на Стратегическия план за из-

СНИМКА БГНЕС

Министърът на земеделието Иван Иванов (на преден план) представи екипа си и водещите приоритети в работата на министерството. От ляво на дясно - Атанас Добрев, Иван Христанов, Момчил Неков, Стефан Бурджев

готвяне на общата селскостопанска политика. Сред неговите ресори попада и Програмата за развитие на селските райони и политиките за агрохранителната верига, където са и схемите за качество.

Стефан Бурджев ще отговаря за Дирекцията за идентификация на земеделските пар-

цели, Дирекцията по животновъдство, Дирекцията за държавните помощи и регулации, Дирекция "Морско дъно и рибарство", Дирекция "Обща политика в областта на рибарството", Изпълнителната агенция по лозата и виното и Изпълнителната агенция по селекция и репродукция в жи-

вотновъдството.

Иван Христанов пък ще работи в сферата на растениевъдството, биологичното производство, директните плащания, Изпълнителната агенция по горите, Българската агенция по безопасност на храните и Изпълнителната агенция по градушките.

ЗАРАДИ АФРИКАНСКАТА ЧУМА:

Удължиха със седмица груповия лов на дива свиня

Срокът за групов лов на дива свиня е удължен с една седмица със заповед на министъра на земеделието Иван Иванов. Така ловните дружини ще могат да ловуват и през предстоящите почивни дни. Причината са новооткритите огнища на африканска чума по свинете сред дивите свине в страната.

Намаляването на популацията на дивата свиня е важна част от мерките, които трябва да се прилагат за ограничаване

и ликвидиране на заразната болест. Преди дни БАБХ обяви още 15 вторично възникнали огнища на африканска чума сред дивите свине в страната. Заразата е открита в 15 различни региона на териториите на десетки

ловни горски стопанства. Тъй като болестта е регистрирана само при дива свине, няма определени предпазни и наблюдавани зони. Мерките за ограничаване на заразата предвиждат ловци и горски служители да прегърсват рисковите територии за умрели свине или такива с необичайно поведение. При спазване на всички изисквания за биосигурност от съмнителни и загинали животни се вземат проби и се изпращат за изследване.

Таксиджииите загубили половината си клиенти

Ситуацията в таксиметровия бранш не се подобрява, въпреки че от 1 януари услугата поскъпна с 33% в София. "В последните месеци бройката на клиентите намалва чувствително - с около 50%. Причината обаче не е заради новите цени, а заради общото неблагоприятно състояние в държавата", казва пред *economic.bg* председателят на "Съюз такси" Кирил Ризов. Според него месеците януари и февруари традиционно са по-слаби за бранша. Новите цени бяха приети от Столичния общински съвет в

края на 2021 г. с мотив пандемията и последиците от нея - малко клиенти заради принудителните затваряния, спад в оборотите, високи цени на горивата и отлив на кадри в сектора. От таксиметровите асоциации защитава тезата, че тарифите не са променяни през последните 10 г.

С по-високите цени таксиметровите шофьори ще могат да покрият на-

расналите си разходи. Ризов дори очаква нов спад в оборотите заради набиращата скорост нова вълна на КОВИД. "В пика на всяка такава криза нашите обороти падат с 20-30% винаги. Ние очакваме още по-голямо дъно", посочва той. Председателят на Браншовата камара на таксиметровите водачи и превозвачи Спас Атанасов посочва, че кризата с кадрите в бранша набира все по-голяма скорост. "Издадените разрешителни за 2022 г. в София са с 1500 по-малко в сравнение с периода отпреди пандемията", коментира той.

Спрян е внос на 2000 тона мандарини и лимони с пестициди

Инспектори от граничния контрол към Българската агенция по безопасност на храните (БАБХ) са засекли и не са допуснали вноса на територията на ЕС, в това число и България, на повече от

3165 тона неотговарящи на законодателството храни от трети държави през изминалата 2021 г. За сравнение, през цялата 2020 г. са задържани малко над 2100 тона.

При контрола, извършен

върху вноса на храни от неживотински произход, най-много - 1173 тона, са възбранени мандарини заради съдържание на остатъчни вещества от пестициди. На второ място се нарежда пиперът.

През миналата година са възбранени 513 тона. Задържаните лимони с пестициди са 434 тона. Граничният контрол не е допуснал също 163 тона лешници и 97 тона фъстъци заради установено

съдържание на микотоксини (токсични подукти на плесени гъби). Всички храни и продукти, при които са установени несъответствия, не са допуснати на територията на страната и ЕС.

СНИМКИ БГНЕС

Никарагуанският президент Даниел Ортега (вторият вляво) се закле за пети път. За официалната церемония пристигнаха колегите му от Венецуела и Куба - Николас Мадуро (в центъра) и Мигел Диас-Канел (вдясно). САЩ и съюзниците им не признават проведените предсрочни избори в страната и наложиха санкции

Почина председателят на Европейския парламент

Давид-Мария Сасоли бе в болница от 26 декември заради проблеми с имунитета

Председателят на Европейския парламент Давид Сасоли почина на 65-годишна възраст в болница в италианската община Авиано, съобщи говорителят му Роберто Куило, цитиран от световните медии.

Той е бил приет в болница в родната си Италия на 26 декември заради "сериозни усложнения", свързани с имунната му система. Сасоли е бил лекуван преди това във френска болница за пневмония през септември, се казва в съобщението.

Председателят на Европейската комисия Урсула фон дер Лайен написа в Туитър, че е изключително

натъжена от ужасната загуба на един велик европейец и горд италианец. Зам.-председателят на ЕК Франс Тимерманс сподели, че доброта на Давид Сасоли е била вдъхновение за всички.

"Всички в Партията на европейските социалисти сме дълбоко наскърбени от кончината на председателя на ЕП Давид Сасоли - убеден демократ, истински защитник на европейските принципи и забележителен човек", написа президентът на ПЕС Сергей Станишев в социалните мрежи.

"Загубихме много достоен човек и социалист. Председателят на Европей-

ския парламент Давид Сасоли беше човечен, енергичен и харизматичен лидер. С неговата смърт Европа загуби интелигентен водач и визионер, а нашето политическо семейство - достоен социалист", написа във Фейсбук лидерът на БСП Корнелия Нинова.

65-годишният Сасоли бе председател на 705-ия парламент от 2019 г. Мандатът му изтича през този месец и не се очакваше той да се кандидатира за втори. Съгласно вътрешните правила на ЕП, първият зам.-председател Роберто Мецола, евродепутат от Малта и кандидат

на ЕНП за председател, трябва да изпълнява функциите на председателя до избора на наследник. Новият председател се очаква да бъде избран в края на месеца.

Сасоли бе роден на 30 май 1956 г. във Флоренция. След 30-годишна кариера като журналист в печатни и телевизионни медии става член на Европейския парламент през 2009 г.

За трите си мандата Сасоли се превръща в един от най-добрите експерти по европейска политика. На 3 юли 2019 г. е избран за председател на европейския законодателен орган.

НАКРАТКО

Силно земетресение разтърси Кипър

Земетресение с магнитуд 6,4 по скалата на Рихтер бе регистрирано вчера сутринта в Кипър, съобщи Европейско-средиземноморският сеизмологичен център. Епицентърът на труса е бил с дълбочина 2 км в Средиземно море и е усетен в Турция, Египет и Израел. Няма данни за жертви и разрушения.

Лошото време в Хърватия взе една жертва

Лошото време, обхванало Хърватия, е причинило множество материални щети, а шофьор на камион е паднал в пропаст и е загинал. Инцидентът се случил на участъка Карлобаг-Сен по пътя за Призна. По това време е била в сила забрана за движение на всички видове транспорт заради ураганныя вятър, съобщи местната полиция.

Луксозен небостъргач потъва

Известният небостъргач "Милениум" в Сан Франциско - луксозна жилищна сграда, в която звездни спортисти и пенсионирани служители на "Гугъл" си купиха апартаменти за милиони долари, потъва и се накланя с около 7,5 см годишно. Ако накланянето продължи с тези темпове, 58-етажната сграда може да достигне точката, в която асансьорите и водопроводната инсталация няма да могат да работят, отбелязват медиите.

Милионер убиец почина в затвора

Осъденият за убийство милионер Робърт Дърст е починал в затвора на 78-годишна възраст по "естествени причини", съобщи адвокатът му. През септември той се призна за виновен за смъртта на партньорката си Сюзън Берман. Полицията смята, че е отговорен за убийствата и на още двама души, съобщава БиБиСи. През октомври Дърст бе осъден на доживотен затвор.

Афганистанското бебе Сохаил Ахмади, което бе в неизвестност от август, след като родителите му го предали на войник през стената на летището в Кабул, в хаоса около изтеглянето на американските войски от Афганистан, вече е при дядо си и леля си

Кремъл доволен от разговорите в Женева

Преговорите между САЩ и Русия в Женева бяха "позитивно" начало на продължаващия диалог на фона на напрежението във връзка с Украйна, обявиха от Кремъл.

"Това заслужава позитивна оценка", отбеляза говорителят на Кремъл Дмитрий Песков, като допълни: "Но това не е процес в името на процеса... Това, което е важно тук, е резултатът. Все още няма какво да се каже за резултата."

"Предстоят още няколко кръга, за да създадем ясна картина къде се намираме", отбеляза Песков.

Същевременно няколко американски сенатори от Демократическата партия обявиха след среща с представители на администрацията на президента Джо Байдън, че санкциите срещу руския газопровод "Северен поток 2", подкрепени от републиканския сенатор Тед Круз, биха могли да навредят на отношенията с Германия.

Казахстан има нов премиер

Президентът на Казахстан Касым-Жомарт Токаев подписа указ, с който одобрява състава на новото правителство. На поста министър-председател е назначен Алихан Смаилов.

Вицепремиерът и министър на външните работи Мухтар Тлеуберди, министърът на отбраната Мурат Бектанов и министърът на вътрешните работи Ерлан Тургумбаев запазват постовете си.

По адрес на своя 81-годишен ментор Нурсултан Назарбаев, който остава влиятелна сила в Казахстан, Токаев заяви, че управлението на Назарбаев е създавало "слой от богати хора, дори и по международните стандарти".

"Основната мисия на мироопазващите сили на ОДКБ приключи успешно. След два дни ще започне поетапно изтегляне на обединения мироопазващ контингент. Процесът ще отнеме не повече от 10 дни", каза Токаев по време на заседание, предавано пряко по държавната телевизия.

Надежда с питанка

Юри МИХАЛКОВ

Ако РС Македония тръгне по българското трасе на коридор 8, дали най-после ще стигне до историческата истина за себе си и България, съответно и до влизане в ЕС? Това е надеждата, която изплува от проведеното на 10 януари заседание на КСНС при президента и изявлението на държавния глава след него.

Заседанието е липсващото до момента благонамерено подаване на топката за преодоляване на скопската твърдоглавост, за да може да потръгне евроинтеграцията на съседите.

Ясно е, че досегашният 4-годишен подход след подписването на двустранния договор не даде резултат. Сърцевината на този подход бяха справедливите ни искания срещу историческите фалшификации на Скопие, срещу потъпкването на правата на лицата с българско съзнание в РСМ, както и срещу омразата и враждата там спрямо страната ни. Ясно е също, че България даде тон за такъв подход и не е нейна вината за безизходността, в която изпадна РСМ.

Като древна и зряла

АНАТОЛИЙ СТАНКУЛОВ

държава страната ни опитва нов подход. В хода на диалога искаме да навлезем в нови сфери, ще развиваме бизнес контактите, ще ускорим изграждането на Коридор 8 в неговата цялост с автомагистрала, ж.п. линия, енергийна и дигитална свързаност. Ще черпим и от гръцкия опит, който след 30 години накрая накрая Скопие да отстъпи за историята, след като видя икономическите облаги от реалното сътрудничество.

Прави обаче впечатле-

ние, че в изявлението си след заседанието президентът Радев не изрече думата "история". Да, от изявлението му стана ясно, че страната ни няма да отстъпи от досегашните си позиции и се надяваме това да важи и за историята. Но хората у нас винаги са насрек. Дали ако почувстват икономически облаги от добросъседството, в Скопие ще се откажат от "македонската принадлежност" на Светите братя, на Климент Охридски или Саму-

ил? И ще приемат историческата истина и нашата категорична готовност да уважаваме идентичността им, формирана след 1944 г.

Остава и едно съмнение дали у наши политици няма да надделее мнението, че бизнесът и евроинтеграцията са по-важни от кражбата на българската история от страна на РСМ? И от един нов Ньой. Да не се окаже, че самите ние поставяме клопки срещу себе си с новия подход и с коридор 8?

ПРАЗНИК НА ВОЕННОТО РАЗУЗНАВАНЕ. С Указ №190 от 31.12.1907 г. на княз Фердинанд се създава Разузнавателна секция към Оперативното отделение на Щаба на армията. Тя е първият специализиран орган за водене и ръководство на военното разузнаване в България. Указът влиза в сила на 12.01.1908 г. Тази дата е обявена с министерска заповед от 11.02.1997 г. за официален празник на българското военно разузнаване. Днес служба "Военно разузнаване" е пряко подчинена на министъра на отбраната.

1863 - РАЖДА СЕ СВАМИ ВИВЕКАНАНДА, ИНДИЙСКИ ФИЛОСОФ (УМИРА 1902 Г.). Известен индуистки гуру и влиятелен социален реформатор в Индия през XIX в. Той е първият индуистки проповедник, представил древните философии и практики на йога и веданта на Запад. Изнася лекция пред Световния парламент на религиите в Чикаго през 1893 г., което е безпрецедентен успех, защото открива пътя за диалог между източните и западните религии. Медиите го описват като "оратор по божествено право", "без съмнение най-великата фигура на парламента".

1876 - РАЖДА СЕ ДЖЕК ЛОНДОН, АМЕРИКАНСКИ ПИСАТЕЛ (УМИРА 1916 Г.). Автор на над 50 книги и около двеста разказа, в които увлекателно се описва силата на природата и борбата за оцеляване в трудни условия. Сред най-известните му романи са "Морският вълк", "Белият зъб", "Дивото зове", "Мартин Идън" и др. През целия си живот гледа на писането като на работа. Става социалист, а през 1901 г. социалистическата партия издига кандидатурата му за кмет на Оуклънд, но изборите печели друг кандидат. По-късно си купува ранчо, а социалистическите възгледи влизат в разрез с любовта му към собствения имот. През 1916 г. напуска социалистическата партия, като заявява, че го прави единствено защото ѝ "липсва огън и борбеност и е загубила интереса си към класовата борба".

1878 - ПРОВЕДЕН Е ПЪРВИЯТ ТЕЛЕФОНЕН РАЗГОВОР В БЪЛГАРИЯ. Това става по време на Руско-турската война. Мястото е гр. Пордим, а от двете страни на телефонната линия са княз Николай Николаевич от щаба на руската армия и крал Карол I от щаба на румънската армия. Телефонът е въведен официално в България през 1879 г., като свързва кабинета на губернатора на гр. Пловдив с канцеларията му. Първата междуселищна телефонна връзка е осъществена през 1891 г. между София и Пловдив. До 1912 г. телефонните абонати у нас вече са 2742.

1907 - РАЖДА СЕ СЕРГЕЙ КОРОЛЬОВ, АКАДЕМИК, СЪВЕТСКИ РАКЕТЕН ИНЖЕНЕР (УМИРА 1966 Г.). "Баща на съветската космонавтика" - ръководител на програмата за създаването на първите в света изкуствени спътници и пилотирувани космически кораби. Създател на съветското стратегическо ракетно оръжие. Първият в света изкуствен "Спътник-1" (1957) е изведен в орбита от неговата ракета носител Р-7.

Помощ за музеите!

Вилиана СЕМЕРДЖИЕВА

Помощ от държавата заради увеличените цени на електроенергията и природния газ поиска бизнесът, електропреносните дружества и потребителите на природен газ. В отговор правителството обявя, че се подготвят компенсации за 1,5 млрд. лв. По същата причина проблеми възникват и

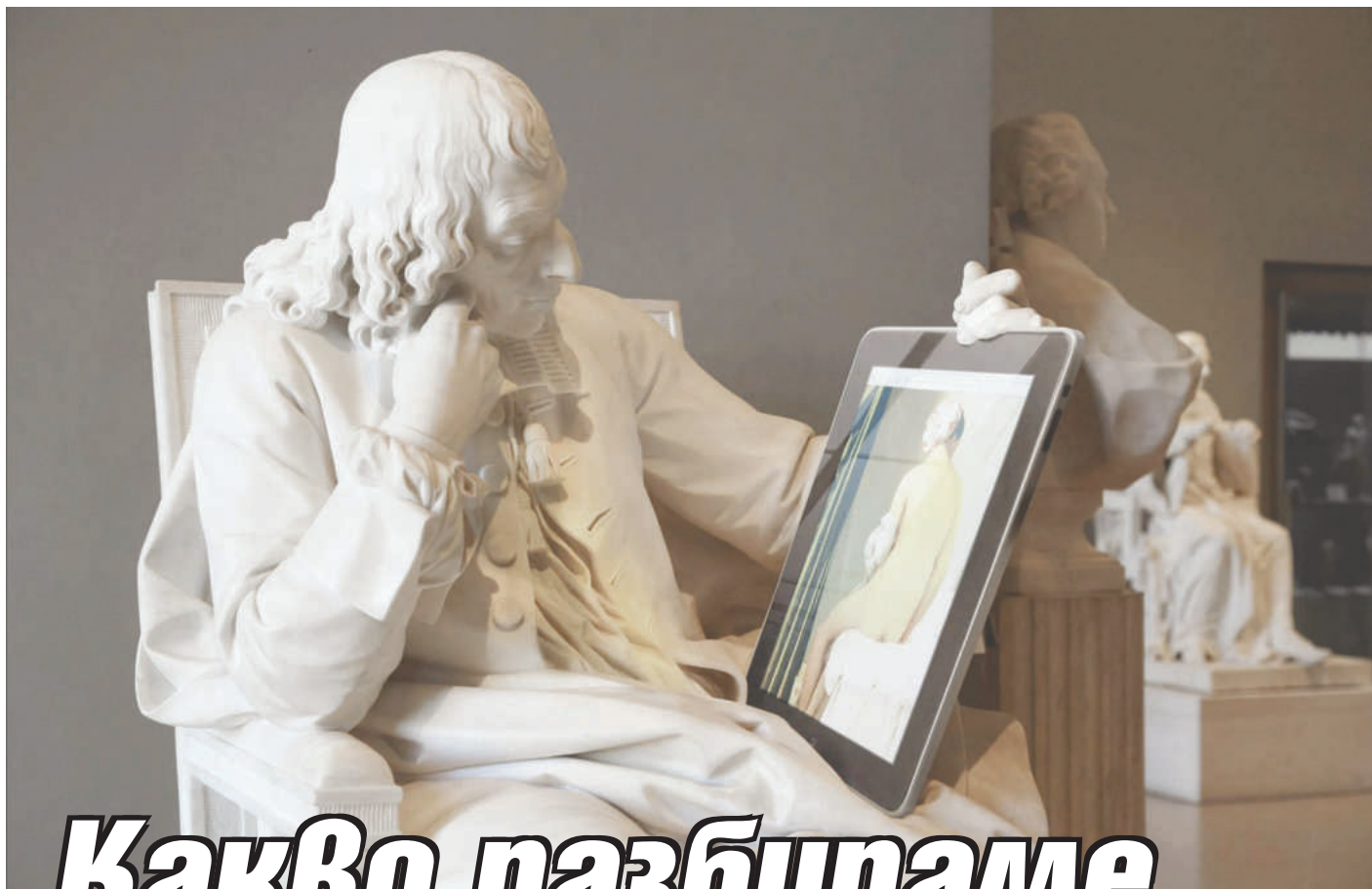
пред културните институти, особено пред музеите и галериите, които стопанисват и поддържат огромни сгради и зали с безценни експонати. Те изискват специално осветление, постоянна поддържаща температура, поддържане на охладителни инсталации и т.н.

Държавата осигурява известна закрила на културното наследство и основно финансиране на музеите и галериите. Но в продължение на две години тези културни институти са пропуснали редица възможности за пълен достъп и дейности в тях заради КОВИД-кризата и ограниченията, свързани с нея. Претърпели са и значителни загуби на допълнителни финансови пос-

тъпления - от входни билети, продажба на печатни издания и сувенири в своите магазини и т.н. Тревожна е статистиката за 2020 г. - 3 119 000 посетители по-малко и 5 713 000 лева пропуснати приходи. Може да се очакват подобни резултати и за 2021 г. Това е една от причините от Сдружението "Български музеи" да изпратят преди дни писмо до държавни институции с искането за адекватно финансиране във връзка със ситуацията.

Ролята на музеите и галериите е безценна с това, че съхраняват, опазват и обогатяват националната и родовата историческа и културна памет. Но днес те са не просто безмълвни пазители на

българските съкровища, а одухотворени пространства, в които музеите си дават среща. В тях се организират литературни четения, концерти, открити уроци, филмови прожекции, художествени и занаятчийски ателиета, тематични дискусии. Всъщност това са културни средища с много широк обхват на дейности, които привличат най-разнообразна аудитория. А специалните програми за деца и ученици, предлагани от тях, по уникален начин допринасят за образованието и възпитанието на младото поколение българи. Така че грижата на държавата за културните институти е израз и на отговорност за съхраняването на националната ни памет и достойнство.

Какво разбираме под иновации?

Новото министерство на Даниел Лорер трябва да има обща концепция с МОН и икономиката

Емануел МУТАФОВ

След като през лятото на 2021 г. започна на функционира Държавната агенция за научни изследвания и иновации (ДАНИИ) към новия Министерски съвет, от декември функционира и новосъздаденото Министерство на иновациите и растежа. Досегашната заявка на ДАНИИ е, че ще управлява европейски средства в размер на 860 млн. евро по програмата “Научни изследвания, иновации и дигитализация за интелигентна трансформация”. Основна цел на споменатата европейска програма би трябвало да бъде да свърже бизнеса и науката, които да работят заедно и да насърчават трансфера на технологии. Досега такива дейности бяха разпределени между МОН (с програмата “Наука и образование за интелигентен растеж” (НОИР) и Министерството на икономиката (с програма “Конкурентоспособност”).

В европейски план подобни на ДАНИИ структури са швейцарската Innosuisse и британската Innovate UK - звена, които отговарят за връзката между науката и пазара, улесняват технологичния трансфер от науката към фирмите и подпомагат пазарното приложение на нови идеи. И докато двете споменати организации са в държави извън Европейския съюз, то в Кралство Испания от 2018 г. съществува “Общ изследователски център за трансфер на знание и иновации” (Transfer of Knowledge and Innovation) към Университета на Кордоба. И всички тези тенденции са заради залегналата концепция за “иновациите” в програмата “Хоризонт Европа 2021”, т.е. става въпрос за административни звена, които ще контролират разпределение на европейско финансиране.

Чрез кандидатстване по програмата “Научни изследвания, иновации и дигитализация за интелигентна трансформация” ще се насочват средства към бизнеса и научните среди, ще се работи с центровете за върхови постижения и центровете

за компетентност, създадени със средства от досегашната програма НОИР, ще се цели трансформация и на българската икономика към икономика с добавена стойност, т.е. с перспектива за растеж.

Под иновации обаче колкото у нас, толкова и на европейски ниво, се подразбира предимно новото в технологията и индустрията, т.е.

акцентираща се върху тяхната приложност

и свързаността им с т.нар. точни науки. В съвременните общества, освен технологии, патенти, индустрия, бизнес и икономика, би трябвало да съществуват култура, изкуства и духовност. Затова неслучайно в “Хоризонт Европа” са залегнали следните фрази и понятия: “Зелените” технологии и материали, използвани за културното наследство; нови методи за публично управление и устойчиво финансиране на музеите и на други културни институции; културните и творческите индустрии като движеща сила на иновациите и конкурентоспособността; опазване и укрепване на културното наследство посредством авангардните цифрови технологии; традиционните занаяти в бъдещето - нов подход; към конкурентна и устойчива европейска музикална екосистема; игрите и културният облик на нашето общество; по-екологичен начин на живот в творческите и приобщаващите общества посредством архитектурата, дизайна и изкуствата. С други думи, забелязват се нацелки на разширяване на концепцията за иновациите, които по-скоро имат връзка с идеята за

„трансфер на знание”

и осъществяват връзка с хуманитаристиката и изкуствата.

И у нас в момента е от първостепенно значение да се избистри концепцията за “иновации и обмен/трансфер на знание”, т.е. за разпространение на научноизследователската дейност сред обществото в широкия смисъл на думата и във

всички области; създаване на изключително привлекателна точка за дейностите в сферата на иновациите и предаването на знания и творчески практики в областта на изкуствата и хуманитарните науки. Иновационните събития и програми съдържат у себе си огромни възможности за всички участници в тях (изследователски групи, университетски фондации, компании и институции, възползващи се от предаването на знания) - но преди всичко за обществото, крайния потребител на всички тези дейности, оценяващ социалното въздействие на изследователската дейност.

Истинската научноизследователска дейност съдържа в себе си новост, а нерядко за достигането до нейния продукт се използват иновативни методи и методологии. Затова разделянето и/или противопоставянето на научните изследвания от иновациите буди недоумение поне в сферата на европейските административни клишета, усложнени и от чудовищна бюрокрация, която борави с преводни и неизяснени формули.

За постигане на оптимален ефект от стратегиите за предаване на знания и иновации

в областта на изкуствата и хуманитарните науки

(с несъмнен потенциал, като се има предвид богатството и многообразието на изследванията в сферите на неексперименталните науки) е необходимо да се обединят инициативите и стратегиите, за да се увеличат многократно ефектът и продуктивността на вложените усилия.

Вече се търси на европейско ниво консенсус в рамките на университетите, и най-вече - между факултетите по изкуствата и хуманитарните науки, какво точно се разбира под “предаване на знания и иновации” в тези области. От съществено значение е консенсусно да се дефинира какво точно означава тази концепция и за научните изследвания на изкуствата и хуманитарните науки, още повече на фона на модела за предаване

на знания и иновации, в който най-често доминират приложните науки.

Необходимо е в държавни институции от типа на новото Министерство на иновациите и растежа у нас да участват представители на други институции и на бизнеса, способни да разработват съответни стратегии и да създават критична маса, когато става дума за представяне на хуманитарни и художествени иновации пред обществото. В този смисъл се налага да са разчита на бизнес конференции и търговски камари, както и на обществените органи, ръководещи научните институти и висшите училища.

По силата на всичко това, целейки както да се консолидират многостранните усилия, така и да се изработят общи стратегии за по-точно дефиниране, трябва да се предложи още в началото на френското председателство на ЕС през 2022 г. провеждането на поредица от съвместни инициативи като кръгли маси, дискуссионни форуми за дефиниране на модела за обмен на знания и иновации и в тези дисциплини, изучаване и оценка на успешни проекти в областта на изкуствата и хуманитарните науки, установяване на контакти и увеличаване на ефективността на взаимодействието с компании и институции, заинтересовани от обществените и икономическите постижения на изследователската дейност в тези области. Трябва да се има предвид, че развойната и научноизследователската дейност в областта на изкуствата и хуманитарните науки има за основа културата, творчеството, обществената ангажираност, критиката. В резултат би трябвало

да се изготвят консенсусни документи

с обществен, медиен и политически отзвук, които да бъдат консултирани и модерирани преди всичко от Министерството на образованието и науката.

Главните стратегически насоки, които в момента изглеждат най-обещаващи за предаването на знания в областта на изкуствата и хуманитарните науки, са: а) Дигиталните хуманитарни науки (изкуственият интелект, компютърната лингвистика, цифровото общество, дигиталните изкуства и т.н.); б) Комуникационните предизвикателства (фалшивите новини, постистината, свободата на изразяване, социалните мрежи, новите форми на аудио-визуално общуване); в) Иновациите и общественото посредничество на изкуствата и хуманитарните науки (посредничество, интеграция, миграция); г) Културно наследство и туризъм (знание, консервация, експлоатация); д) Изкуствата, хуманитарните науки и здравето (етика на биологичните изследвания, обучение в хуманност на лекарите, терапевтичните ползи от културата и изкуствата); е) Изкуствата, хуманитарните науки и бизнесът (инструментиране, философски консултации, бизнес етика, теория на аргументацията и преговорите); ж) Наука и изкуство (възможности за плодотворни взаимовръзки между експерименталните науки и художествения изказ).

В обобщение, предлагам новото Министерство на иновациите и растежа да намери начин да включи както в названието, така и в дейността си формулировката “трансфер на знание”, да работи в тясно сътрудничество с Министерството на образованието и науката, което номинално и отговорно се занимава с научните изследвания и тяхната новост/иновативност. Както и да се инициира дебат за концепцията за иновациите и тяхната понятийна широта, обхващаща също хуманитарните науки и изкуствата, който може да се състои на общоевропейско ниво още през януари 2022 г. на Съвета на министрите на образованието, научните изследвания и иновациите.

Европа, освен технологии, индустрия и икономика, е преди всичко дух и традиция. На традицията и духовността се дължи най-вече растежът на обществата на Стария континент, тъй като без тях Европа се лишава от фундамента си, а донякъде - и от предимството си.

Да се спре търговията със здравето!

Пациентите трябва да си върнат пиетета към лекарите

Петра ТАШЕВА

Като ни сполетят болести, най-големи надежди възлагаме на лекарите, на нашите спасители. Вярваме им, слушаме техните съвети, за да си върнем най-ценното - ЗДРАВЕТО! Какви хора посвещават живота си на медицината? Как и защо те избират тази трудна професия? Ще ви разкажа какво ми отговаряха на въпроса "Защо медицина?" мои близки и познати. Ще започна от моя брат. Неговият избор на медицината като професионално поприще започва от мама. Тя беше обещала на лекарите от Втора хирургия в Пловдивската медицинска академия, които ѝ спасиха живота след тежък проблем и операция, че "ще изучи едно от децата за лекар". Мама казваше, че всички в болницата, облечени само в бяло, виждаха като "бели ангели" - благородни, достойни за уважение и почитане. Беше дала обет на хирурга д-р Мишев, който после стана професор и ректор, че едното от децата ѝ ще стане лекар.

У нас живееха на квартира роднински момичета. Една от братовчедките учеше медицина и покрай нея и нейните колеги в дома ни се преживяваха тревоги и радости. Когато тя беше вече лекарка и със семейството си живееше и работеше в Клисурска, поканиха брат ми на гости и след това той реши да стане лекар. Защото видял колко са обичани, уважавани, почитани.

А ето го и разговорът ми с професора акушер-гинеколог Иван Пенев - съпруг на моята професорка Милена Цанева. Той не само вземаше участие в

нашите професионални разговори за литературата, но и самият беше добър поет. "Защо се посветихте на медицината, като толкова обичате поезията?" - питах. А той отговаряше: "Избрах медицината, защото тя ми осигуряваше непрестанен досег с хората, на които исках да помагам." Иван Пенев беше помогнал на много жени да станат майки... Имаше сърце за това.

Но у родените по-късно вече се проявиха и материалните мотиви за избор на професията. Те се ръководят от това как ще бъдат поставени в обществото, какво ще получават за труда си. Преди промените у нас всички получавахме еднакво за труда си и нямаше разлика в заплащането на специалистите - добрите получаваха колкото и не толкова добрите, колкото и недобросъвестните.

Дойде преходът и в здравеопазването ни настъпиха коренни промени. Болниците станаха "търговски дружества", някои от големите специалисти започнаха да взимат огромни заплати. Тогава чух от лични лекари следните фрази: "Печеливши ни е професията. Този месец имам 3000 лева, а миналия - 4000." Ученик в XII клас ми каза, че ще учи медицина, за да продължи "родовия бизнес" - баща му беше хирург, майката - стоматолог. Моят голяма внучка изкара с пълни шестци изпитите по химия и биология и можеше да запише всяка от медицинските специалности, но разсъждаваше така: "За лекар съм твърде жалостлива и състрадателна, за стоматолог съм гнуслива и затова ще уча фармация." Не беше без значение и добрата заплата на фармацевтите.

Много от добрите лекари на България се изнесоха в чужбина и там с професионалните си знания и умения станаха богати хора, а тези, които останаха у нас, също поискаха да бъдат подобаващо заплатени. Медиците усетиха, че ни държат в ръцете си, а ние всички разбрахме, че здравето ни е скъпо за джоба. Откъде и как бедният българин да заплати за здравето си? Сега се изнасят данни за неприлично големи доходи на някои лекари, на ръководители на болнични заведения. И това - на фона на огромната бедност на голямата част от българите, която засилва недоволството им, че има медицински кадри, които не са достатъчно предани на Хипократовата клетва. Хората у нас не са престанали да вярват и да уважават лекарите, но се появили и сериозни пукнатини в доверието към нашите медици.

Лекарят и пациентът са неразривно свързани. Спохват ги болестите, все нови и нови заплахи, които се появяват. Затова, каквато и реформа да се приложи, тя не бива да дестабилизира отношенията лекар-пациент. Напротив. Въпросът е как сега да станат големи положителни промени в нашето здравеопазване, как да се върне предишната почит, истинският пиетет към лекарите, за да се преодолее мотивацията, че от медицината се печели добре, от което пациентите са само потърпевши? Разбира се, трябва да се започне от премахването на търговския статут на лечебните заведения.

Само преди 50 години София е била най-чистата столица в Европа

Иван АЛАДЖОВ

Преди години като студент в Германия имах любима книжарница - модерен антиквариат, която след лекции обичах да посещавам. Немалко книги съм купил от там.

Една от тях обаче ми направи особено впечатление. Беше луксозно издание-албум от 1970 г. на консервативното западногерманско издателство "Бертелсман", в което бяха описани столиците на Европа. Много интересен бе снимковият материал, който бе от края на 60-те години на миналия век и отразяваше нагледно духа на времето. Беше отделено равностойно място и на София, заедно с Лондон, Париж, Мадрид, Берлин, Москва и другите столици на Стария континент.

Но най-интересното бе начинът, по който описваха града в полите на Витоша. София бе представена като най-чистата столица на континента, дори авторът си бе позволил твърдението, че може би това е и най-чистият град на света. Описваше как стриктно се е следяло за поддържането на чистотата в нашата столица тогава. Как са глобявали за хвърлена клечка кибрит, фас или дъвка на улицата. Как всяка сутрин в 5 часа са излизали водоносните и са миели улиците, как след това градът ухаел свежо като прясно изпрано пране. Приложените снимки

показваха наистина чисти и подредени градски пространства и улици, навсякъде се виждаха лехи с цветя или бетонени отливки с насаждения в тях. Фотосите от Витоша към града документираща чистия въздух над София и огромните зелени пространства между отделните квартали. И дори на снимките си личи, че столицата ни тогава

е била определено по-чиста от Рим или Париж например.

Градът бе представен като идилия от явно безвъзвратно отминало по-хубаво време, с която днешната ни овехтяла, мръсна, хаотична, безпорядъчна, презастроена и удавена в асфалт и мегаграфик столица за съжаление вече няма абсолютно нищо общо.

Колос в науката и духовната култура на България

Изминаха 85 години от кончината на проф. Асен Златаров (16.02.1885 - 22.12.1936)

■ Доц. д.ф.н. Гено МАТЕЕВ

В съзнанието ни битува убеждението, че няма незаменни личности. Това не е вярно, ако съдим по личността на Асен Златаров. Ще го каже всеки изследовател на творчеството и живота му и всеки от неговите възпитаници, забележителни учени, преподаватели и общественици.

Асен Златаров е роден на 4(16) февруари 1885 г. в Хасково. Дават му името Иван-Асен, в памет на цар Иван Асен II, победил през 1230 г. при Клокотница и утвърдил могъществото на България. Бащата на Асен Златаров - Христо Златаров, е чирпанлия, търговец, участник в национално-освободителните борби. Майката Теофана х. Иванчо Минчева е образована жена, родена във видна възрожденска хасковска фамилия.

Отначало Асен Златаров учи в реална гимназия в Пловдив, но се премества в София с цялото семейство, завършва средното си образование през 1903 г. Искан е да следва медицина, но по здравословни причини записва химия в Софийския университет, а от 1904 г. следва химия в Женева, Швейцария, където завършва през 1907 г. През това време посещава лекции по физика, философия и литература. Защитава дисертация и става доктор по химия и физика в университета в Гренобъл, Франция. През 1909-1910 г. специализира химия на храненето и хранителните продукти в Мюнхен, Германия.

След такава подготовка по химия и физика, овладял добре немски и френски език, с богата култура по философия, литература, Асен Златаров се отдава на научна и преподавателска работа. През учебната 1909-1910 г. е учител в Мъжката гимназия в Пловдив, след което става асистент в Катедрата по органична химия в Софийски университет. От 1920 г. е доцент по физиологична химия в Медицинския факултет на Софийския университет и частен доцент по биохимия, през 1922 г. е избран за редовен доцент по химия на храненето. От 1935 г. Златаров е редовен професор и ръководител на Катедрата по органична химия във Физико-математическия факултет на Софийския университет. Израсва като уважаван и известен химик органик и биохимик, писател, оратор, трибун, убеден демократ, хуманист, общественик по призвание.

През 1910 г. Асен Златаров създава семейство с Евдокия Атанасова - дъщеря на офицера от Бесарабия Никола Атанасов, участвал в Освободителната руско-турска война 1877-1878 г. Оглеждат двама синове - Асен и Светозар. Имаха възможност да разговарям с д-р Светозар Златаров през 1986 г. Запомних неговата доброта и обществена ангажираност.

Асен Златаров е известен и като писател, поет и майстор на разкази и драми. С псевдонима Аура издава "Под сенките на облаците", "Безсъници", "Песен за нея", "Цветя за него", "Трагедията на Яворов", "Градът на любовта" и др. С голямо себераздаване, с неимоверно натоварване се посвещава на популяризирането на знанията сред

населението в цялата страна. За своя кратък живот е изнесъл над 1000 сказки. Читалищните салони се запълват много преди пристигането му, публиката го посреща с овации.

СНИМКА АРХИВЕН ФОНД НА БНР

Атанас Далчев обръща внимание на универсалността в творчеството на проф. Златаров: "Сред всичките ни съвременни хора на културата Асен Златаров се отличава с широтата на своите духовни интереси и с разнообразието на своето творчество. Той притежава познания из всички области..."

Проф. Асен Златаров е

**основоположник
на биохимията у нас**

Председател е на Съюза на химиците в България от 1929 г. до кончината си на 22.12.1936 г. Редактор е на сп. "Химия и индустрия". Изследвал е хранителната и калорийна стойност на хранителните продукти. Ценни са изследванията му за храненето у нас и за глада.

Изучил е обстойно начина на приготвяне и използване на храната в българската национална кухня. Работил е по изучаване на ензимохимията на тежките метали, стимулацията на поникването и растежа на растенията. Открил е специ-

ална реакция на нитратните йони за качеството на питейната вода, наречено на негово име в научната литература. Анализира използването на розата, соята и японската гъба. Някои от научните му трудове са издадени на немски език. Проф. Вера Павлова и акад. Асен Хаджиолов убедително доказват, че през 1920 г., още преди канадците Брантинг и Бести, Златаров е добил инсулиноподобно вещество, извлечено от екстрактите на спанака, което всъщност е подобие на съвременния инсулин. Според проф. Вера Павлова той е "учен със световно име и историческа роля и значение за развитието на нашата наука и култура".

Акад. Михаил Арнаудов е написал: "Асен Златаров беше не само истински учен, но и истински човек. Като учен той проявяваше най-ценни качества на изследовател и мислител; жажда за сродяване с истината. Велико сърце, велика доброта,

**велико нравствено
безкористие**

той раздаваше навред неизчерпаеми съкровища на мисълта и любовта си."

През 1926 г. Асен Златаров посе-

рите. Говори блестящо за един от най-упоритите врагове на човечеството - рака. След това в университета "Коларчеви" темата му е борбата със старостта. Акад. Ташо Ташев е написал за него: "Асен Златаров беше богато надарен, всестранно образован и с интерес към всички клонове на науката, литературата, изкуството и историята на човечеството. Той се прояви като

енциклопедист на XX век

и като късен представител на нашите възрожденци..."

Акад. Кирил Братанов, който е бил негов студент, си спомня: "Той беше за мен най-скъпият, най-любимият професор. Проф. Асен Златаров не четеше своите лекции, а говореше. Едната катедра му беше олтарът. В неговите лекции имаше наука, това беше основното, но имаше и философия, имаше и поезия, много умело намираще място за лек хумор."

По природа и по убеждение Асен Златаров е демократ, хуманист и борец за свобода и истина. Издава брошура "Демокрация", "Изкуството да се живее" и др. Проявява се като смел борец за мир, но когато през 1912 г. започва освободителната война на Одринска Тракия, става доброволец.

Още с появата на хитлеризма издига глас за опасността от фашизма. Пише материали и говори за расизма, за неговата ненаучност и реакционност.

През 1930 г. проф. Златаров създава собствена радиостанция "Родно радио", работила до 1935 г. Заедно с поета Сирак Скитник има голяма заслуга за откриването на Националното радио. Основоположник е на Въздръжателното дружество в България.

Асен Златаров пише за срещата си с Жан Жорес и следва заветите му. По убеждение е социалист. Златаров се бори против алчността, завистта, користта, високомерието и политическия разврат. Като морално извисена личност формира стремеж към истината, свободата, любовта, демокрацията и сиянието на хуманизма. Изнася сказки за Ботев и Левски. Пламенно говори за приятеля си Яворов, за Вазов, Антон Страшимиров, Т.Г. Влайков, Пенчо Славейков, Мара Белчева.

През 1936 г. проф. Златаров заболява тежко и в началото на декември отива на лечение във Виена. В завещание до жена си я съветва да бъде внимателна с децата и да влиза с усмивка, защото "смехът е озонът на живота". Вторият завет е до младежите - да обичат България и ако искат да вървят напред, да отгледат три добродетели: "любов към труда, любов към истината и любов към народа".

След операция от рак на стомаха, проф. Асен Златаров напуска този свят в 8 часа на 22 декември 1936 г. във Виена. Скръбната вест се разнася в София и в страната. Първият траурен митинг е в кв. "Коньовица", пред читалище "Аура". След това, носейки ковчега, младежи преминават през София. Над 50 000 участват в процесията. Отелото е отслужено от митрополит Стефан. В цялата страна са спуснати черни знамена в памет на големия българин, съобщават европейски вестници.

Налице ли е републиканизмът у нас в държавното управление? Въпреки че то официално е категоризирано чрез самото наименование на страната ни като “република”, неговите следи в социалното ни всекидневие са незабележими. Народните маси, етикрани ласкателно - и лицемерно - като “граждани”, не докосват с пръст нито едно копче върху пулта за държавно управление, въпреки че те са мнозинството. Това положение не е непредумишлен пропуск от страна на властприлагащото (властимащ е само суверенът!) малцинство. Точно напролет! То е умишлено изшутване в аут от областта на държавното управление, дълбоко планирано недопускане до неговите нива, където биват взимани окончателните решения за обществено-политическото развитие на България.

Всъщност, тази операция за обезпечаването на моите сънародници, непринадлежащи към (псевдо)елитарното малцинство, е ловко камуфлирана. В публичното пространство политолози, социолози, историци и още представители на обществеността агресивно налагат твърдението (добре заплачено!), че народното волеизпитание е пълноценно, неоспоримо и достатъчно властва по време на изборите. През останало време на междумандатните периоди на гражданите се предписва и - налага посредством целия репресивен потенциал на закона - да се подчиняват на древната латинска сентенция “Ne supra ceridam sutor iudicaret” (“Обущарят не бива да съди по-високо от своя калъп”). Или казано с думи прости и мисъл пределно ясна:

Всяка жаба да си знае гъола!

По този въпрос френският мислител и писател, един от представителите на Просвещението и идеолог на дореволюционната дребна буржоазия Жан-Жак Русо (1712-1778) е категоричен: “Английският народ мисли - отбелязва той, - че е свободен; той дълбоко се лъже, защото е свободен, само докато избира членовете на парламента; свършат ли изборите, той е роб, той е нищо.” (“За обществения договор”, Книга трета, гл. 15)

Безспорен факт е, че представителната форма на държавно управление, ако не е съчетана с механизъм за контрол и санкции от страна на гражданите спрямо трите сфери на властприлагане, им предоставя само по един ден, в който те не са в ролята на “идиоти” - в оригиналното старогръцко значение на думата, което и Аристотел използва: “човек, който не участва в политиката и живота, без социални умения”. По този начин (псевдо)елитарната прослойка си създава обстановка, благоприятна за удовлетворяването на нейните амбиции от материално и/или психологическо естество. Най-често и от двете.

Всъщност, разликата между представителната форма на държавно управление, представена и в България от нейния неолиберален вариант, и републиканската парадигма е не само принципна, но и антагонистична.

Както пише Режи Дебре в своето политическо есе “Вие демократ ли сте или републиканец?”: “Всяко управление, колкото и ограничен да е неговият хоризонт, почива върху определена идея за човека. Дори и да не го знае, републиканското управление определя човека като разумен по своята същност, роден, за да отсъжда и да обсъжда в хармония със своите себеподобни. Свободен е само този, който достига до притежание на себе си, в съгласие на действие и слово. Демократичното управление държи на това, че човекът е по същността си произвеждащо животно, родено, за да фабрикува и търгува. Свободен е този, който притежава. Свободен е този, който притежава блага - предприемач или собственик. В единия случай политиката ще има предимство пред икономиката, във втория икономиката ще управлява политиката.”

Каква е философията на републикан-

Ако това е референдум

Фантомната република

Само плебисцитът и действияят контрол може да гарантират народната воля

Славчо КЪНЧЕВ*

“В републиката всеки гражданин, правейки това, което иска, и нищо от онова, което не иска, участва директно в законодателството и управлението, както в производството и циркулацията на богатството. Там всеки гражданин е господар, защото всеки има пълна власт. Той властва и управлява.”

Пиер Жозеф Прудон (1809-1865), френски политически деец, икономист, социолог и философ

ското управление? То представлява, казано с политологична терминология, присаждане на компетентността на експертите върху дървото на народния суверенитет, в противовес на ситуацията с т.нар. представителна демокрация, при което върху управлението на “настойниците” или “квазинастойническите” институции са накачени декорациите на “демократията”.

Кои са теоретичните елементи

които биха могли ефективно и рационално да бъдат незаобиколимата основа на едно републиканско управление в България?

Първо: Основният закон трябва да бъде приет, или после, ако се налага в него да бъдат извършвани промени, това да бъде направено само посредством общонароден плебисцит. Плебисцит, а не референдум. “Плебисцит” произлиза от

политическата практика на древната Римска република, от “plebis citum”, които съчетават “plebis”, т.е. “плебс”, “народни маси” + “scitum” - “определение”, “решение”. Докато плебисцитът е задължително решение за държавното управление, то референдумът, чийто смисъл е от новолатински, понеже е липсвал в политическата практика на древната Римска република, произлиза от “re-fero” - “предавам”, “съобщавам” мнение.

Вторият елемент за участието на народните маси при взимането на окончателните решения за обществено-политическото развитие на която и да е държава, включително и България, е внедряването на гражданските инициативи при изготвянето на нормативната база. Като праговете за отпочване на подобни процедури да бъдат много по-ниски, отколкото понастоящем са регламентирани. В Швейцария например, за инициирането на промяна или за приемане на нов закон са стартово необходими 50 хиляди подписа. Уви, у нас прагът е 400 хиляди души. Освен това, което е изключително важна принципна разлика, в Швейцария няма ограничение кои социални области могат да бъдат подложени на народното законотворчество, докато у нас чл. 9, ал. 2 от Закона за пряко участие на гражданите в държавната власт и местното самоуправление налага редица ограничения, като описва широка територия на забрана за народното законотворчество.

И ако за промяна на основния швейцарски закон, т.е. на конституцията, стартирането на процедурата е само посредством 100 хиляди подписа, то редовият български гражданин би могъл да види подобно свое участие само през крив макарон, особено когато въпросите са от компетентността на Велико Народно събрание.

Барьерите спрямо народното волеизлияние

у нас са спуснати и по две други направления. Срокът за иницииране на т.нар. референдум в България е само 6 месеца, докато в Швейцарската конфедерация той е три пъти по-дълъг, т.е. има по-големи шансове да бъдат събрани необходимото количество подписи за стартиране на съответната процедура.

Освен това, за да бъде валиден резултатът от референдум у нас (в разрешените за обсъждане области), е необходимо участниците в гласуването да не са помалко на брой от пусналите бюлетини в урните при последните парламентарни избори. Именно така беше прецакан резултатът от референдума, иницииран от Слави Трифонов - не достигнаха около 12 500 гласа.

В алпийската република няма регламентирана избирателна квота за минимален брой участници. Условието народната воля там да бъде зачетена е половината плюс един швейцарски гражданин от участниците в процедурата да са дали положителен вот, колкото и да са те. Като, поради конфедеративното устройство на държавата, има изискване половината кантони като отделен брой гласове също да са одобрили предложението или предложенията, тъй като в Швейцария обикновено се извършва изява на народната воля едновременно по няколко въпроса за обсъждане.

Напълно съгласие със сентенцията на древноримския оратор, адвокат и политически деец Марк Тулий Цицерон (106-43 г. пр.н.е.): “Res-publica est res populi”, т.е. “Държавните дела са дело на народа”.

Освен това свое значение, съчетанието “държавни дела”, “res-publica”, има смисъл и на: 2. държавна собственост, хазна; 3. държавни интереси; 4. държава, общество, държавно устройство; 5. политическо положение. Независимо кое от значенията на “res-publica” се вземе предвид, сентенцията на Цицерон постановява, че всички те са “дело на народа”.

Но основният ключ за гарантиране на републиканизма в държавното управление в условията на представителна форма на ръководене на държавните дела е наличието на действителен механизъм за контролиране на изпълнението на народното волеизпитание. Тази гаранция може да бъде само една. Изразена е действително в 18 от щатите в северноамериканския континент. Такова право притежават дори гражданите на “недемократичната” - според неолибералите - Венецуела, закрепено в нейната конституция. Там е възможно гласоподавателите посредством плебисцитна процедура да отзовават лица, заемащи публични постове, преди да са им изтекли съответните мандати.

* Авторът е председател на УС на Асоциацията за борба против корупцията в България

Музеите настояват за адекватно финансиране

В писмо на Сдружение „Български музеи“ до държавни институции се посочват проблемите и пропуснатите допълнителни приходи, които тези културни институти търпят поради неблагоприятни обстоятелства и наложените мерки, свързани с пандемията

Вилиана СЕМЕРДЖИЕВА

“Във връзка с динамичната ситуация, в която са поставени културните институти в страната и пораждането на сериозен риск за нарушаване на основните им дейности, Сдружение “Български музеи” настоява да бъде увеличен основният стандарт на делегираните от държавата дейности музеи и художествени галерии с минимум 50% за 2022 г.” Това се казва в писмо от Сдружение “Български музеи”, изпратено на 6 януари до председателите на комисиите по бюджет и финанси и по културата и медиите към НС, до вице-премиера и министър на финансите и до министъра на културата. Сред посочените причини са драстичното повишаване на цените на електроенергията и природния газ, рязкото поскъпване на материалите и услугите от фирми и физически лица, рестрикциите, свързани с пандемията от КОВИД-19, очакваното увеличаване на минималната работна заплата и подписаното браншово споразумение, изоставането в заплащането на музейните специалисти, сравнено с това в образователната сфера.

По този повод ДУМА потърси за допълнителна информация Борис Хаджийски, председател на УС на Сдружение “Български музеи” и директор на Регионалния исторически музей в Пазар-

СНИМКИ ЛИЧЕН АРХИВ

джик. Той поясни, че в Сдружението членуват 127 национални, регионални и общински музея и художествени галерии и един частен музей. Условието е членовете да са юридически лица. Музеите в България се грижат за опазването, съхранението, изучаването и популяризирането на над 7 500 000 движими културни ценности. В писмото се настоява още за въвеждане на държавно финансиране за останалите 50 общински музея, които към момента са местни дейности, чрез отпускане на общо 200 субсидирани бройки за тези институции.

Пандемията оказва изключително неблагоприятен ефект върху постъпленията на музеите през 2020 г., сигурен съм, че и през 2021 г. финансовите загуби ще бъдат подобни, но това ще стане ясно, когато

през месец май т.г. излязат официалните данни в НСИ, каза за ДУМА Борис Хаджийски. Той припомни, че през 2020 г. в нашите музеи са влезли 3 119 000 посетители по-малко, сравнено с 2019 г., и пропуснатите приходи за институциите са в размер на 5 713 000 лева. Пандемията продължи да бъде съпроводена с рестриктивни мерки от страна на правителството, включително и последните като наложения зелен сертификат за посещение в музеите от края на октомври 2021 г. Предполагам, че до момента, в който той не отпадне, посещаемостта ще бъде изключително ниска, тъй като ние сме длъжни да спазваме въведените мерки, а това изискване ограничава голям брой хора, допълни г-н Хаджийски.

По неговите думи данните за посещенията в РИМ - Пазарджик, на който той е директор, са изключително неприятни за музея и като цяло, включително за туризма. Така една от основните мисии на музеите - да представят културно-историческото наследство пред публики, е възпрепятствана. Историческият музей в Пазарджик стопанисва три обекта. За ноември 2021 г. общият брой посетители е около 40 души.

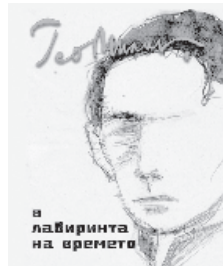
Всички музеи в България изпитват подобни трудности. Пропуснатите приходи за общо 5 713 000 лева, които Борис Хаджийски посочи, са свързани с техните бюджети, с реализирането на билети, продажби на литература, сувенири и т.н. - приходи, които допълват скромните бюджети на тези културни институти. За съжаление, до този момент няма държавна политика и програма за подпомагане на музеите и галериите по отношение на тези загуби, каза г-н Хаджийски.

По-голямата част от българските музеи и художествени галерии се финансира по определен начин от държавата ежегодно, чрез решение на Министерския съвет. Те получават субсидия по два стандарта: основен и допълващ (за закрити площи). Но има и 50 музея, които не се финансират от държавата, а с решение на общинските съвети по места. Техните средства обаче са доста по-ограничени и несигурни и една от основните цели на Сдружението през последните 7-8 години е и тези 50 музея да влязат в системата на държавно финансиране, тъй като в тях също се опазва и популяризира културно-историческото наследство.

Справедливо е всички музеи да получават по един и същ начин финансиране от държавата, заяви председателят на УС на Сдружение “Български музеи”.

НАКРАТКО

Представят филм за
Гео Милев в Стара Загора

Община Стара Загора, Къщата музей “Гео Милев” и “Тривиум филмс” представят на 15 януари от 17 ч. в залата на Регионалната библиотека “Захарий Княжески” документален филм за поета и публициста Гео Милев, събщи БТА. Лентата “Гео Милев в лабиринта на времето” е създадена през изминалата 2021 г. от продуцента и режисьор Костадин Бонев, с участието на Христо Карастоянов, Маргарита Младенова, Иван Добчев, Владимир Сабоурин, Милена Ерменкова, Ованес Торосян и Станислав Кертиков. Във филма са използвани фрагменти от романа на Христо Карастоянов “Една и съща нощ”, а гласът на разказвача е на актрисата Койна Русева. Входът е безплатен. Присъстващите трябва да притежават валиден зелен сертификат, уточняват организаторите.

„Юдина ела” и „Оркестър Титаник” играят в Родопския драматичен театър в Смолян

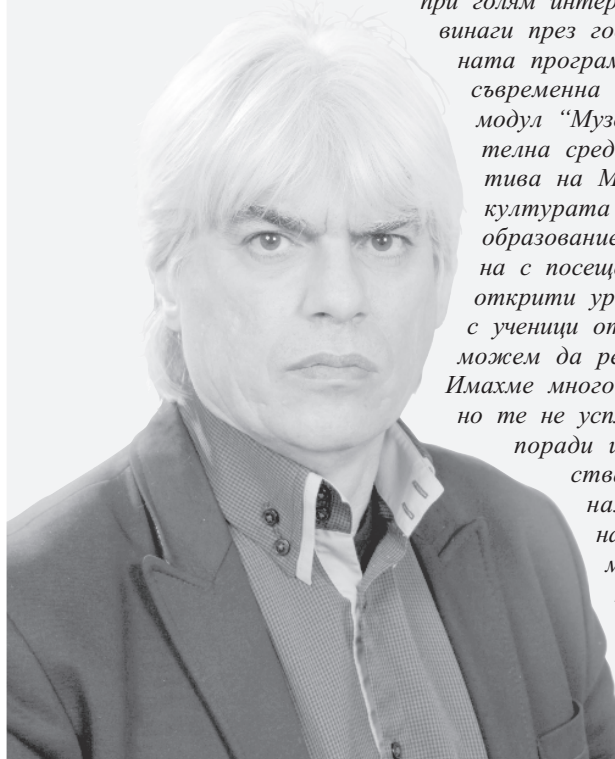
СНИМКА ВИЛИАНА СЕМЕРДЖИЕВА

Постановките “Юдина ела” и “Оркестър Титаник” са в програмата на Родопския драматичен театър “Николай Хайтов” през януари. Програмата предвижда и спектакли за най-малките зрители. В афиша на 14 януари е “Юдина ела” от Константин Канев. Спектакълът оживява герои от разказите на писателя свещеник, пресъздава духа и историята на Родопите. Постановката е драматургичен прочит на творби на свещеника от Момчиловци, преплитайки реални събития и легенди, колоритни характери и съдби, се казва в информацията на БТА. Режисьор е Юрий Дачев, ролите изпълняват Емилия Ованесян, Искра Йосифова, Божана Мановска, Димитър Димитров, Делян Илиев, Мариан Бозуков, Борис Хаджийски, Атанас Найденов и Никола Орешков. Постановката “Оркестър Титаник” по пиесата на Христо Бойчев ще се играе на 21 януари. Драматургията и режисурата са на Делян Илиев. Участват Емилия Ованесян, Румен Бечев, Димитър Мартинов, Асен Левов и Делян Илиев. На 29 януари от 11 ч. започва детско утро с образователния спектакъл “Книжки сладкодумки”. В началото на февруари предстои още една постановка за малките зрители - “Приключения опасни със герои сладкогласни”.

Нашата цел е да работим с хората, да възпитаваме децата, учениците, да ги приобщаваме към културно-историческото наследство, да ги учим на родолюбие. Специално за учениците имаме образователни програми. През юли м.г., когато нямаше рестрикции, успяхме да осъществим едномесечната си ежегодна програма “Лято с музея” -

при голям интерес, както е било винаги през годините. По Националната програма “Осигуряване на съвременна образователна среда”, модул “Музеите като образователна среда”, съвместна инициатива на Министерството на културата и Министерството на образованието и науката, свързана с посещения, изнасяне на открити уроци, беседи в музеите с ученици от различни училища, не можем да реализираме дейности. Имахме много заявки за годината, но те не успяха да се осъществят поради известните обстоятелства. Изключително много намаля посещаемостта на учениците - най-многобройната възрастова група, която влиза в музеите, като се надявам час по-скоро те отново да имат възможност да се докоснат до наследството, което съхраняваме.

Борис Хаджийски

ДНЕС	ЧЕТВЪРТЪК	ПЕТЪК	СЪБОТА
			
ОБЛАЧНО СЪС СНЯГ	ОБЛАЧНО СЪС СНЯГ	ОБЛАЧНО СЪС СНЯГ	ОБЛАЧНО СЪС СНЯГ
максимални 5°C	максимални 4°C	максимални 3°C	максимални 4°C

www.duma.bg

ХОРОСКОП

ОВЕН

Съсредоточете се върху важните дела, като се възползвате от благоприятните възможности.

21 март - 20 април

ВЕЗНИ

Среща ще подобри настрояването ви. Ще се очертаят чудесни перспективи за успехи в бизнеса.

24 септември - 23 октомври

ТЕЛЕЦ

Отнесете се с уважение към оказаното ви внимание и пристъпете към действия по нов проект.

21 април - 21 май

СКОРПИОН

Каквито и да са настрояванията, продължете смело с делата, без да се съобразявате с другите.

24 октомври - 22 ноември

БЛИЗНАЦИ

Денят е подходящ за пренареждане на приоритети. Ако сте активни, сигурно ще успеете.

22 май - 21 юни

СТРЕЛЕЦ

Нововъведенията ви ще срещнат одобрението на другите и ще получите голяма подкрепа от всички.

23 ноември - 21 декември

РАК

Бъдете по-приветливи и по-малко конфликтни. Това ще ви помага в работата и в общуването.

22 юни - 23 юли

КОЗИРОГ

Бъдете открити в намеренията си, в противен случай не очаквайте другите да се съобразяват.

22 декември - 20 януари

ЛЪВ

С находчиви решения и практични действия ще се възползвате от всички делови възможности.

23 юли - 23 август

ВОДОЛЕЙ

Очаквани новини, постигане на споразумения и решаване на жилищни проблеми ще завършат с успех.

21 януари - 19 февруари

ДЕВА

Следвайте програмата си, без да се натягате. С набелязаните мерки ще постигнете доста успехи.

24 август - 23 септември

РИБИ

Отнесете се с предпочитание към заниманията, чрез които бихте могли да подобрите сериозно духа си.

20 февруари - 20 март

БНТ 1
05.55 Денят започва сутрешен блок с Христина Христова
09.00 По света и у нас
09.05 100% будни
11.00 Култура.БГ
12.00 По света и у нас
12.35 Новини на турски език
12.45 Телепазарен прозорец
13.00 Последният пачелъ забавно-познавателно семейно куиз шоу/п/
14.00 Телепазарен прозорец
14.15 Васко да Гама от село Рупча детски тв филм / 3 епизод/
15.20 Книга на книгите анимационен филм /3 сезон, 4 епизод/
15.45 Телепазарен прозорец
16.00 Бързо, лесно, вкусно
16.30 Малки истории
16.40 Светът и ние
17.00 България в 60 минути с Мариана Векилска
18.00 По света и у нас
18.30 Още от деня коментарно предаване
19.00 Последният пачелъ забавно-познавателно семейно куиз шоу
20.00 По света и у нас
20.45 Спортни новини
21.00 Денят на бащата 6-сериен тв филм /България, 2019г./
22.00 В капан тв филм /2 сезон, 3 епизод/ (16)
23.00 По света и у нас
23.30 Гласът на Луната игрален филм /копродукция, 1990г./, режисьор Фредерико Фелини, в ролите: Роберто Бенини, Паоло Виладжо, Надя Отавиани, Мариза Томази и др.
01.30 100% будни /п/
03.20 Култура.БГ /п/
04.15 Олтарите на България
04.25 По света и у нас /п от 20:00 часа/

БСТВ
00.05 „Нашият следобед с БСТВ“ (п)
01.15 „Студио Икономика“ (п)
02.10 „За историята свободното“ (п)
03.05 „Общество и култура“ (п)
04.05 „Думата е ваша“ (п)
05.05 „Антидот“ (п)
05.40 „Нашият следобед с БСТВ“ (п)
06.50 Музикален антракт
07.20 „Антидот“ (п)
07.45 „Лява политика“ (п)
08.45 ТВ пазар
09.00 „Студио Икономика“ (п)
10.00 ТВ пазар
10.15 „Актуално от деня“ (п)
11.00 ТВ пазар
11.15 Музикален антракт
12.00 „Хубава си, татковино“
12.30 ТВ пазар
12.45 „За историята свободното“ (п)
13.45 ТВ пазар
14.00 „Нашият следобед с БСТВ“
15.10 ТВ пазар
15.30 Новини
16.00 „Антидот“
16.30 „Думата е ваша“ - открит линия
17.30 ТВ пазар
17.45 Музикален антракт
18.10 ТВ пазар
18.30 Новини - централна емисия
19.15 „Актуално от деня“
20.00 „За историята свободното“
21.00 „Студио Икономика“ (п)
22.00 Новини - централна емисия (п)
22.30 „Актуално от деня“ (п)
23.10 „За историята свободното“ (п)

Бtv
06.00 „Тази сутрин“ - информационно предаване с водещи Златимир Йочев и Биляна Гавазова
09.30 „Преди обед“ - токшоу с водещи Десислава Стоянова и Александър Кадиев
12.00 bTV Новините - обедна емисия
12.35 „Комичите и приятели“
13.30 „Стани богат“ /п./ - куиз шоу
14.30 „Шоуто на Николаос Цитиридис“ /п./
15.00 „Доктор Чудо“ - сериал, еп.66
16.00 Премиера: „Опасни улици“ - сериал, с.15
17.00 bTV Новините
17.30 „Лице в лице“ - публично предаване с водещ Цветанка Ризова
18.00 „Стани богат“ - куиз шоу
19.00 bTV Новините - централна емисия
20.05 Премиера: „Опасно изкушение“ - сериал, еп.114
21.30 Премиера: „Влад“ - сериал, с.3 еп.6
22.30 „Шоуто на Николаос Цитиридис“ - вечерно токшоу
23.00 bTV Новините - късна емисия
23.30 „Чък“ - сериал, с.2 еп.16
00.30 „Двама мъже и половина“ - сериал, с.11 еп.11
01.00 „Като на кино“ - предаване за кино
01.10 „Столичани в повече“ - сериал, с.4 еп.10
02.20 „Преди обед“ /п./ - токшоу
04.30 „Търговски център“ - сериал, с.15

7
05.00 Телеканал „Добро утро“
08.00 Новини - информационна емисия
08.25 Телеканал „Добро утро“
09.05 „Живей здравословно!“ - предаване за медицинна и ползотворен начин на живот
10.00 „Модна присъда“ - рилити шоу за стил и актуални тенденции
11.00 Новини (със субтитри)
11.15 „Времето ще покаже“
14.00 Новини (със субтитри)
14.15 „Хайде да се оженим!“ - шоу за търсене на партньор в живота
15.00 Мъжко / Женско
16.00 „Времето ще покаже“
17.00 Вечерни новини - информационна емисия
17.40 Концерт по повод 300-годишнината на прокуратурата на Русия. Пряко излъчване от Кремъл
20.00 „Време“ - информационна емисия
20.30 „Врачка“ - телевизионен сериал
21.30 „Корольов“ - игрален филм
23.35 „Вечерен Ургант“ - развлекателно-музикално ток-шоу
00.25 „Насаме с всички“
01.15 „Времето ще покаже“
04.00 Новини - информационна емисия
04.05 „Врачка“ - телевизионен сериал

ПРАВОСЛАВЕН КАЛЕНДАР

Св. мъченица Татяна се обрекла на целомъдрие

Българската православна църква почита на 12 януари няколко светци - Св. мчца Татяна Римска, Св. Сава Сръбски, Св. мчк Мертий и Мчк Петър Авесаломит.

Света мъченица Татяна Рим-

ска е една от малкото светии, почитани и в Католическата, и в Православната църква. Тя произхождала от богат и знатен римски род. Баща ѝ е бил дългогодишен префект на Рим и цялото семейство приело християнството дълго преди да се роди тя. Татяна била добра, богобоязлива и смирена девойка, която се обрекла на целомъдрие и праведен живот. Била обявена за дякониса. Служела на ближните по свое вътрешно задължение. Обединявала Словото Божие с конкретните действия на всеки християнин, който го следва.

Когато на трона застанал Александър Север, привикал Татяна да принесе жертва пред идола на Аполон. Тя категорично отказала, а заради горещата ѝ молитва статуята в залата се срутила. Това разгневило императора и той я затворил. След всяко зверско мъчение, на което я подложил, Татяна се явявала невредима на следващия ден. Това още повече

го ожесточавало и накрая я хвърлил на лъвовете, които се смилели и не я докоснали. Накрая, безпомощен пред силата на вярата ѝ, той обезглавил нея и баща ѝ.

Св. мъченица Татяна е много почитана в Русия. С указ на императрица Елисавета Петровна през 1755 г. датата 12 януари, Татянин ден, е обявен за Ден на Московския университет, а малко по-късно започва да се отбелязва като ден на всички студенти. Всяка година руският патриарх отслужва в нейна почест литургия в храма на най-реномираното учебно заведение в Русия, което носи и нейното име.

Трудно е да се обясни защо именно тя е патрон на студентите. Може би заради праведния си живот на млад човек, към който именно буйната младеж трябва да се стреми. Но е факт, че традицията е много силна и до днес.

Имен ден имат: Татяна, Таня, Танка и Таньо.

Св. Сава имал завидни качества на дипломат

Растко Неманич (св. Сава) е син на великия жупан Стефан Неман, също канонизиран като светец под монашеското си име св. Симеон. Още млад Сава приел монашески сан и заедно със своя баща създал Хиландарския манастир. Макар и монах, участвал дейно в по-

литиката на Сръбското кралство.

Делото на неговия живот обаче било учредяването на самостоятелната Сръбска архиепископия (1219 г.). Сава проявил завидни качества на дипломат и църковен политик, като получил признание от Вселенската патриаршия. Бил в приятелски отношения с цар Иван Асен II и подкрепил идването на власт на неговия зет крал Стефан Владислав (1234 г.). Св. Сава осъществил две пътувания в Близкия изток (Александрия, Ерусалим, Антиохия и др.), като изпълнявал и дипломатически поръчения на цар Иван Асен II.

Съборен от болест, св. Сава починал на 14 януари 1236 г. и бил тържествено погребан в „Св. Четиридесет мъченици“. Макар мощите му да били измолени от крал Стефан Владислав и пренесени в Сърбия, гробът на светеца бил почитан близо два века, включително от идващи в Търново сърби.

- Мамо, ти защо се омъжи за татко?
- Виждаш ли - дори детето се чугу!

НА ТОЗИ ДЕН СА РОДЕНИ

АЛЕКСАНДЪР ДОЙНОВ, актьор
ВАНЯ МИЛАНОВА, цигуларка
ВАНЯ ЦВЕТКОВА, актриса
ГЕОРГИ ТОРНЕВ, продуцент и режисьор
ЕЛЕНА БОЖКОВА, народна певица
Проф. д-р ИСКРА БАЕВА, историк
ЛАСКА МИНЧЕВА, режисьор
ЛЮДМИЛ ТОДОРОВ, писател, сценарист и режисьор
МИЛЕН ПЕТКОВ, бивш национал по футбол
Проф. д-р ПЮЗАНТ КАСАБЯН, легенда на българския бадминтон, почетен президент на Българската федерация по бадминтон

„Петя на моята Петя” вдъхновява за истории

Нови истории, вдъхновени от дългоочакваната премиера на българския филм “Петя на моята Петя”, ще имат възможност да чуят ценители на литературния проект “Пощенска кутия за приказки”. Събитието ще се състои на 13 януари, от 20 ч., в Sofia Live Club. Интересните текстове ще оживеят благодарение на актьорите от филма - Юлиан Вергов, Алена Вергова, Александра Костова, Ясен Атанасов, Албена Павлова, Емил Марков, Мартин Методиев и Алиса Атанасова. Организаторите са се погрижили и за жестов превод.

Филмът “Петя на моята Петя” ще излезе във всички кина в страната на 21 януари и ще провокира поколенията с въпроси. Каква е цената да бъдеш различен? И колко далеч можеш да

Дългоочакваната премиера на лентата е на 21 януари във всички кина в страната

стигнеш в опитите да защитиш убежденията си? В центъра на историята са две момичета: едната - дръзка и модерна, а другата - мъдра и митична. Обединява ги желанието да живеят по собствени правила и да бъдат такива, каквито са избрали, противопоставяйки се на системата, която цели да превърне младежите в “консервни кутии без етикети”.

“Петя на моята Петя” е филм за онази борба на всяко поколение да бъде себе си със собствените си изразни средства и методи. Да защити своите ценности. Макар и грешни в очите на дру-

гите. Прелиства страници с поезия, отваря нездравели рани и настоява за отговори. Строи мостове между миналото и настоящето, защото истината има много лица, а историята се повтаря.

Премиерата в кината е по повод навършването на 60 години от раждането на забележителната Петя Дубарова, оставила ярка следа в българската поезия със своя младежки устрем и непримиримост спрямо несправедливостите по онова време.

Филмът има субсидия от Националния филмов център и е подкрепен финансово от община Бургас. Продуцент е Ни-

колай Урумов, “БЪФ пикчърс”, копродуцент е Кръстьо Ламбев, “Консепт студио”. Режисьор е Александър Косев, зад камерата е Иван Вацов, а сценарият е дело на Нели Димитрова и Валентина Ангелова. Ролите са поверени на Александра Костова (“Маймуна”), Алиса Атанасова, Алена Вергова, Юлиан Вергов, Албена Павлова, Ясен Атанасов, Мартин Методиев, Моньо Монеv, Васил Банов, Емил Марков и Александър Милчев. Голяма част от хората в екипа са родени и свързани с Бургас, включват се и близо 500 жители на града като статисти.

„Изкуственото слънце” на Китай се задържа вече за 17 минути

Реактор с термоядрен синтез в Китай постигна невероятен успех и в продължение на 17 минути е поддържал температура, пет пъти по-висока от тази на най-голямото светило в нашата Вселена. Това съобщиха медиите от страната след задействането на т.нар. Experimental Advanced Superconducting Tokamak (EAST) е достигнал при експерименталното му пускане тем-

пература от 70 милиона градуса по Целзий, отбелязват агенцията “Синхуа” и държавната телевизия CGTN.

Новината обаче не е в достигнатата температура, а в продължителността на експеримента. През май EAST работеше при температура 120 милиона градуса, но само 101 секунди. Също през май бе достигнат пик от 160 милиона градуса (10 пъти колкото Слънцето), но за 20 секунди.

Трансплантираха за първи път сърце от прасе на човек

Американски хирурзи успешно трансплантираха за първи път генетично модифицирано сърце от прасе на човек, предадоха световните информационни агенции.

СНИМКА БГНЕС

Експерименталната интервенция е извършена в Балтимор

Пациентът е мъж на 57 години с тежко сърдечно заболяване, водещо до летален изход. Интервенцията, смятана за експериментална, е направена в университетската болница в Балтимор, щата Мериленд.

“Тази трансплантация на органи за първи път показва, че генетично модифицирано животинско сърце може да функционира като човешко, без да бъде незабавно отхвърлено”, пише в съобщение, разпространено от лечебното заведение.

Дейвид Бенет се чувства добре три дни след операцията. Той ще бъде наблюдаван в следващите няколко седмици. Мъжът е бил отхвърлен като неподходящ за обичайната сърдечна трансплантация във водещи клиники.

Смъртоносни загадки проследява нов филм

Поредица от смъртоносни загадки се проследяват в новия филм “Дан Браун: Изгубеният символ”. Премиерата му ще е на 26 януари, от 22 ч., по Fox, като 60-минутните епизоди ще се излъчват всяка сряда.

Зрителите ще станат свидетели на ранните приключения на известния харвардски професор по символизъм Робърт Лангдън (Ашли Зукърман). Ученият трябва да спаси своя ментор Питър Соломон (Еди Изард), който е отвлечен, и да осуети ужасяваща световна конспирация.

Премиерата на “Дан Браун: Изгубеният символ” е на 26 януари

ДУМА

Основател **Стефан Продев**

Издава „ДУМА прес“ ЕООД

Управител **Иван Пешев**

Първи зам. главен редактор
Нора Стоичкова
Зам. главни редактори
Ина Михайлова
imihaylova@duma.bg
Таня Джаджева
tgeneva@duma.bg
Отговорен секретар
Ивайло Гиздов
igizdov@duma.bg

БЪЛГАРИЯ: Павлета Давидова - завеждащ отдел - 215; Аида Паникян - 218; Десислава Велева - 230; Ростислава Иванова - 233; Юлия Кулинска - 224
ИКОНОМИКА: Мая Калпачка-Йовановска - завеждащ отдел - 246; Евгени Гаврилов - 246
СВЯТ: Георги Христов - завеждащ отдел - 220; Таня Глухчева - 220
КУЛТУРА: Вилиана Семерджиева - завеждащ отдел - 240; Надежда Ушева - 240
ОБЩЕСТВО: Велиана Христова - завеждащ отдел - 238; Валентин Георгиев - 232; Ева Костова - 229
ЧЕТИВО: Альона Нейкова - завеждащ отдел - 239; Боян Бойчев - „Пегас“ - 244; Георги Гьлов - „Пардон“; Художник: Анатолий Станкулов
СПОРТ: Владимир Николов - завеждащ отдел - 245; Марин Милашки - 245
ЕЛЕКТРОННО ИЗДАНИЕ: Ралица Николова - завеждащ отдел - 207; Росица Костадинова
ФОТО: Емилия Костадинова - 206; Михаела Катеринска
НАБЛЮДАТЕЛ: Велислава Дърева

ГРАФИЧЕН ДИЗАЙН: Валентин Аргиров, Евгения Крушева, Петя Рогачева, Спаска Венева
РЕКЛАМИ И ОБЯВИ: Юлия Станкулова - 205; 0879326034; e-mail: reklama@duma.bg, obiavi@duma.bg
РАЗПРОСТРАНЕНИЕ: Румяна Кирилова - 203; Емил Михов - 216; abonament@duma.bg, „Български пощи“ ЕАД
ПРОИЗВОДСТВО: Владимир Тополски

Непоръчани материали може да не бъдат публикувани.

Ръкописи не се връщат. Използвани са и емисиите на БТА, “Фокус”, БГНЕС, БНР, Франс прес, интернет и др.

www.duma.bg

duma@duma.bg

Адрес на редакцията:
София - 1000,
ул. „Позитано“ 20А
Факс: 975 26 04,
автоматичен
номератор 97 05
+ вътрешен номер

Печат
ALLIANCE PRINT
София, жк. “Дружба” 1,
ул. “Илия Бешков” 3А

ВЕСТНИК „ДУМА“ Е НАСЛЕДНИК НА ТРАДИЦИИТЕ НА ВЕСТНИЦИТЕ
„РАБОТНИКЪТ“, „РАБОТНИЧЕСКИ ВЕСТНИК“
И „РАБОТНИЧЕСКО ДЕЛО“

Гладен язовец откри съкровище

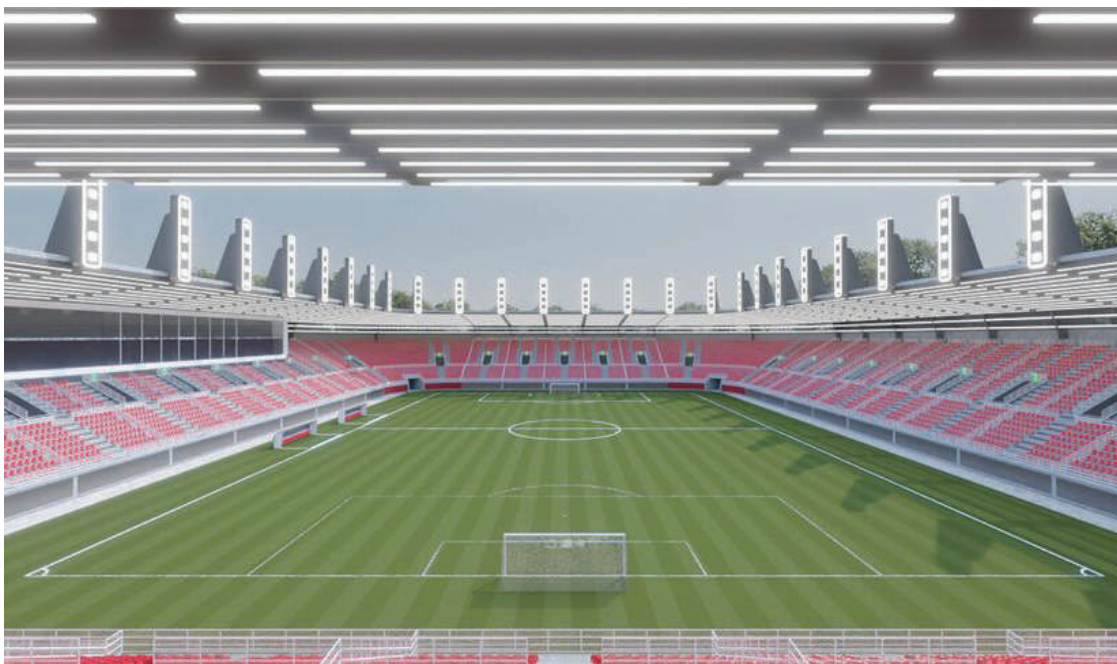
Гладен язовец откри най-голямото съкровище от древни монети, намирано някога в пещери в Северна Испания, съобщи “Гардиън”. В района на община Градо, провинция Астурия, са намерени 209 монети от III-V век от н.е. Някои от тях са изработени в Константинопол и Солун. Най-голямата монета тежи 8 грама, съдържа 4% сребро и вероятно е сечена в Лондон.

Съкровището е открито близо до дупката на язовеца. Според експерти обилните снеговалежи по време на бурята Филомена през януари 2021 г. са принудили животното да копае земята в търсене на храна. Язовецът се е наядвал да намери ядливи плодове или червеи, но вместо това се е натъкнал на монети.

Строят нова „Българска армия“

Гриша Ганчев планира да построи нов стадион на ЦСКА, а не да ремонтира ст. „Българска армия“. Това става ясно от зам.-председателя на Столичния общински съвет Борислав Игнатов. Архитектът показва проекта за новата арена. Според него в рамките на ограниченията, наложени в парковата среда на Борисовата градина, е възможно да се изгради модерен 25-хиляден стадион.

“Съобразил съм се с всички изисквания на УЕФА, на Закона за устройство на територията, Закона за културното наследство и изготвения Подробен устройствен план на парка”, обясни Игнатов. Той иска да покаже, че не е противник на идеята за нов стадион, както го упрекуват някои привърженици на “червените”. “Казвал съм, че бившите управляващи ви баламосват от години с фалшиви

Така ще изглежда ст. “Българска армия”, а атлетическата писта ще бъде премахната

обещания, но това никога не е значело, че съм против стадиона”, написа Игнатов във

фейсбук.

Стадионите от тази категория струват около

евро за зрителско място. Това значи, че ще са нужни около 50 милиона евро.

Конгресът на БФС ще е избран

Екипът на Бербатов събра необходимите подписи от клубовете

Марин МИЛАШКИ

Задава се нов избран конгрес на Българския футболен съюз. Екипът на Димитър Бербатов внесе документите, включително и подписка от страна на клубовете, за насрочване на избори. Хората на голмайстор №1 в лицето на адвокатите Георги Владов и Милан Русев вхождат искането в базата в “Бояна”, където е и администрацията на БФС. Борислав Михайлов

и компания имат две седмици, за да реагират на подписката.

“Всичко е нормално, няма изненади или сензации. Както беше обявено отдавна - внесохме документите. Вече сме минавали по този път. Минимумът от подписи е 1/3 от клубовете-членове, които са 670. Подали сме доста повече от тази 1/3. В тази бройка има и клубове, които бяха приети на последния конгрес. Хората реагираха нормално, професионално, този път нямаше дезинфекция. Имаме входящ номер, чакаме новини”, каза Владов.

През лятото екипът на Бербатов се опита да направи същото, но тогава дезинфекция на сградата на БФС предотврати опита им. След това документите бяха вхождани по електронен път. По-късно от БФС намериха несъответствия в подписите и отхвърлиха искането, но съдът преразглежда казуса и свика конгрес.

Форумът се проведе през октомври, а Михайлов бе преизбран. Бербатов обаче оспори резултатите с твърдението, че е трябвало да има балотаж.

Кузманов и Томова бият на „Аустрелиън Оупън“

Димитър Кузманов (№204 в света) и Виктория Томова (№119) се класираха за II кръг на квалификациите на Откритото първенство на Австралия. На старта втората ни ракета при мъжете обърна Даниел Масур (Гер, №181) с 4:6, 6:3, 7:6 (5). На 28-годишния пловдивчанин му бяха нужни 2,46 часа, за да сломи немец. Той реализира впечатляващите 18 аса, но завърши и с повече непредизвикани грешки (37) от уинъри (32).

Кузманов очаква Тобиас Камке (Гер, №254), който победи Федерико Гайо (Ит, №158) с 6:3, 6:4. 35-годишният немец е под №28 в схемата на квалификациите

и бивш №64 в света.

Виктория Томова сломи Деспина Папамихаил (Гър, №182) с 6:2, 4:6, 6:1. Средната продължи 2,06 часа. Българката поведе с 5:1 в първия сет след 5 поредни гейма, но във втория допусна изоставане до 0:4. Така се стигна до решаващ сет, в който при 0:1 Вики навъртя шест поредни гейма за успеха. Във II кръг я чака Кейти Суон (Вбр, №246).

Дватама представители на България трябва да преодолеят по три кръга, за да намерят място в основната схема на “Аустрелиън Оупън” (17-30 януари). В нея директно влиза и Григор Димитров.

Приятелката на Димитър Кузманов - гимнастичката Християна Тодорова, бронзова медалистка с ансамбъла от Олимпиадата в Рио, придружава тенисиста в Австралия

Разследват Джокович и за фалшиви документи

Австралийските власти започнаха разследване срещу Новак Джокович и за фалшиви документи. Световният №1 в тениса е премълчал пътуване до Испания в края на декември. Всички пристигащи на “зеления континент” попълват декларация, в която оповестяват дали са посещавали чужда страна в последните 14 дни преди полета си до Австралия. Джокович е отговорил с “не”, което означава, че е

излъгал. Около Нова година той беше на подготовка в Андалусия, Испания. Поле пристигна в Австралия на 6 януари.

Ако Джокович е подал невярна информация, това може да доведе до гражданска санкция за него. Поради тази причина се бави и окончателното решение за статута му. В понеделник съдът разпоречи сърбинът да бъде освободен, след като няколко дни бе държан в хо-

тел за мигранти, тъй като визата му за влизане в страната бе анулирана при пристигането му в Мелбърн. Министърът по емиграцията Алекс Хоук обаче може да се възползва от своето право еднолично да прекрати разрешението за пребиваване на територията на страната на Джокович, който си създава проблеми заради отказа от ваксина срещу КОВИД-19.

ГЛЕДАЙТЕ

ФУТБОЛ
ПО ДИЕМА СПОРТ 2
21.45 Тотнъм - Челси

ПО МАКС СПОРТ 3
18.30 Аталанта - Венеция
22.00 Интер - Ювентус

ПО РИНГ
КУПА НА АФРИКА
15.00 Тунис - Мали
18.00 Мавритания - Гамбия
21.00 Екваториална Гвинея - Кот д'Ивоар

ПО НОВА СПОРТ
ХОКЕЙ НА ЛЕД
19.30 Динамо Рига - Динамо Минск

ПО МАКС СПОРТ 4
ВОЛЕЙБОЛ
19.00 Закса - Лубе Чивитанова

ПО ЕВРОСПОРТ 1
ТЕНИС
10.00 Турнир в Аделаида (мъже)
ФИГУРНО ПЪРЗАЛЯНЕ
12.00 ЕП в Талин
БИАТЛОН
15.30 СК в Руполдинг
СНУКЪР
16.45 и 20.45 “Лондон Мастърс”

ПО ЕВРОСПОРТ 2
СНОУБОРД
13.50 СК в Бад Гацайн

ПО МАКС СПОРТ 1
БАСКЕТБОЛ
22.00 Ховентут - Локомотив Кубан

ПО МАКС СПОРТ 2
21.00 ЦСКА Москва - Панатинайкос
ХОКЕЙ НА ЛЕД
2.00 Бостън - Монреал

РЕЗУЛТАТИ

КУПА НА АФРИКА
I КРЪГ
ГРУПА В: Сенегал - Зимбабве 1:0 Мане (90+7-д); Гвинея - Мали 1:0 Сила (35); ГРУПА С: Мароко - Гана 1:0 Буфал (83); Коморски острови - Габон 0:1 Бупендза (16).

